

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

Soutěžní a nesoutěžní vedení zájmových lezeckých kroužků a jejich vliv na
chování zúčastněných dětí
Diplomová práce
(bakalářská)

Autor: Šebestián Absolon, Tělesná výchova a sport, Rekreatologie
Vedoucí práce: PhDr. Jana Hoffmannová, Ph.D.

Olomouc 2018

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Šebestián Absolon

Název diplomové práce: Soutěžní a nesoutěžní vedení zájmových lezeckých kroužků a jejich vliv na chování zúčastněných dětí

Pracoviště: Katedra Rekreologie

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Jana Hoffmannová, Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2018

Abstrakt: Bakalářská práce se zabývá změnou chování dětí a reakcí na soutěžní a nesoutěžní vedení. Sběr dat započal 28. listopadu 2017 a samotná případová studie probíhal od 1. do 20. března 2018 na lezeckých volnočasových kroužcích lezecké stěny Flash Wall v Olomouci. Výzkumu se zúčastnilo 55 dětí, ve věku 6–15 let a probíhal na osmi výukových hodinách. Hlavními výzkumnými metodami byla videoanalýza a zpětná vazba od dětí v podobě subjektivního hodnocení aktivit a samotných kroužků. Výzkum došel ke konkrétním zjištění větší oblíbenosti nesoutěžního přístupu vedení a závislosti hodnocení na věku a pohlaví. Především pak byly objeveny a popsány konkrétní typy skupinového chování v souvislosti se způsoby vedení. Výzkum by šel rozšířit jeho aplikací na jiné než lezecké sportovní kroužky, či naopak by bylo možné setrvat ve stejném prostředí a prohloubit jej i s přenosem do praxe například pomocí metod akčního nebo kritického výzkumu.

Klíčová slova: soutěž, hra, soutěžní přístup, nesoutěžní přístup, lezení na umělé stěně

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovnických služeb.

Bibliographical identification

Author's first name and surname: Šebestián Absolon

Title of the master thesis: Competitive and non-competitive ways of leading climbing leisure activities and their influence on the behavior of participating children.

Department: Department of Recreology

Supervisor: PhDr. Jana Hoffmannová, Ph.D.

The year of presentation: 2018

Abstract: This master thesis deals with changes in children's behavior and reaction to competitive and non-competitive leadership. Data collection began on 28 November 2017 and the fieldwork itself ran from 1 to 20 March 2018 on climbing leisure activities of climbing wall Flash Wall in Olomouc. The research included 55 children, aged 6-15 years during eight lessons. The main research methods were video analysis and feedback from children in the form of subjective evaluation of individual activities and whole climbing lesson. Research has led to a particular finding of a greater popularity of non-competitive leadership and age and gender reliance. Above all, it discovered and described specific types of group behavior in relation to leading. It would be possible to extend the research and its application to non-climbing sports clubs, or instead stay in the same environment and deepen research and transfer to practice, for example, through action or critical research methods.

Keywords: competition, play, competitive approach, non-competitive approach, Indoor climbing

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně pod vedením PhDr. Jany Hoffmannové, Ph.D., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne: 20. 6. 2018

.....

Děkuji PhDr. Janě Hoffmannové, Ph.D., za její čas, cenné rady, připomínky a odborný přístup při vedení diplomové práce. Také bych chtěl poděkovat rodičům a přítelkyni za jejich podporu po dobu studia.

OBSAH:

1	ÚVOD.....	8
2	PŘEHLED POZNATKŮ.....	9
2.1	Pohybová aktivita a volný čas.....	9
2.1.1	Pohybová aktivita.....	9
2.1.1.1	Přirozená potřeba pohybové aktivity.....	9
2.1.2	Volný čas.....	10
2.1.2.1	Zájmové kroužky a volnočasové aktivity.....	10
2.2	Vývojová psychologie.....	11
2.2.1	Mladší školní věk.....	11
2.2.1.1	Psychologický vývoj.....	12
2.2.1.2	Sociální vývoj.....	12
2.2.1.3	Fyziologický vývoj.....	13
2.2.1.4	Volný čas.....	14
2.2.2	Starší školní věk.....	14
2.2.2.1	Psychologický vývoj.....	14
2.2.2.2	Sociální vývoj.....	15
2.2.2.3	Fyziologický vývoj.....	16
2.2.2.4	Volný čas.....	16
2.3	Způsoby vedení.....	17
2.4	Hra.....	17
2.5	Soutěž.....	17
2.6	Horolezectví.....	18
2.6.1	Horolezectví a lezení.....	18
2.6.2	Lezení na umělých stěnách.....	18
2.6.3	Lezecké kroužky na umělé stěně.....	19
2.6.4	Název organizace.....	20
3	CÍLE.....	21
4	METODIKA:.....	22
4.1	Kvalitativní a kvantitativní výzkum.....	22
4.1.1	Použité výzkumné metody.....	22
4.1.2	Případová studie.....	23
4.2	Výzkumný soubor:.....	24
4.2.1	Tabulka 2: Výzkumný soubor.....	24
4.3	Sběr dat:.....	25
4.4	Zpracování a analýza dat.....	26
4.5	Průběh výzkumu.....	27

4.5.1	Struktura a průběh standardního kroužku.....	27
4.5.2	Struktura zkoumané soutěžní hodiny:	28
4.5.3	Struktura zkoumané nesoutěžní hodiny:	29
4.5.4	Průběh zkoumaných hodin	30
4.6	Etika výzkumu:	30
5	VÝSLEDKY.....	31
5.1	Výsledky videoanalýzy	31
5.1.1	Motivace	31
5.1.2	Míra vtažení do hry	33
5.1.3	Rychlost zapojení	33
5.1.4	Dobrovolnost vs. odměna.....	33
5.1.5	Fair-play vs. podvádění	34
5.2	Výsledky subjektivního hodnocení zúčastněných	34
5.2.1	Tabulka 1: Subjektivní hodnocení zúčastněných (zkrácená)	35
5.2.2	Interpretace výsledků osobního hodnocení	38
5.2.2.1	Hodnocení soutěžních a nesoutěžních kroužků.....	38
5.2.2.1.1	Souvislost s věkem dítěte.....	38
5.2.2.1.2	Souvislost s pohlavím dítěte	39
5.2.2.1.3	Souvislosti s preferencemi.....	40
5.2.2.2	Celkové pozitivní a negativní hodnocení kroužků	40
5.3	Průnik výsledků videoanalýzy a osobního hodnocení zúčastněných....	42
5.3.1	Chování jedinců negativně hodnotících kroužky	42
6	DISKUSE	45
7	ZÁVĚR.....	47
8	SOUHRN.....	49
9	SUMMARY	50
10	REFERENČNÍ SEZNAM:.....	52
11	TABULKY:.....	54
11.1	Tabulka 1: Subjektivní hodnocení zúčastněných.....	54
11.2	Tabulka 2: Výzkumný soubor.....	57
12	PŘÍLOHY:.....	58
12.1	Příloha 1: Přihláška do lezeckého kroužku pro děti 2017/2018.....	58

1 ÚVOD

Svět volného času dětí z velké části vyplňují volnočasové aktivity a kroužky. Kromě estetických, dramatických a hudebních kroužků jich je nejvíce pohybových a sportovních. Většina sportovních kroužků se spolu s vývojem společnosti ubírá soutěžním směrem. Jejich náplní už nebývá pouze samotný sport, ale také tlak na posun v žebříčku do vyšších příček. Již jen málo sportovních a pohybových kroužků si ponechalo jako hlavní náplň hru, bez hodnocení „kvalit“, zdatnosti a úspěchu dětí.

Tato práce se zaměřuje na působení soutěžního a nesoutěžního přístupu vedení volnočasových kroužků na chování dětí a další doprovodné jevy, které při změně přístupu nastávají. Zároveň se snaží o zjištění, jaký z přístupů ve volnočasových lezeckých kroužcích na stěně Flash Wall v Olomouci děti hodnotí lépe, což je snahou dát do souvislosti s věkem a pohlavím dětí. Tato zjištění mohou pomoci poodhalit a popsat zajímavé jevy v chování dětí a také poukázat na klady a zápory – jak soutěže, tak hry.

Diplomová práce se skládá ze dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část je zakončením celé práce v tématech, kterými se zabývá. Postupuje od obecného popisování témat přirozené potřeby pohybu, volného času a volnočasových aktivit, přes vývojovou psychologii až k samotným způsobům vedení a hře a soutěži jako takové. První obecnější témata jsou pro práci důležitá především zařazením do kontextu a ujasněním si základních pojmů. Teorie vývojové psychologie je pro výzkum obzvláště důležitá, popisuje standardní chování dětí v různých věkových obdobích, a to nejen z hlediska psychologického, nabízí i fyziologický a sociální pohled. V poslední části se dochází ke konkrétním herním a soutěžním přístupům a jejich teorii. Nakonec jsou zmíněny další možné způsoby vedení.

V praktické části se postupuje od úplného začátku, jsou popisovány první úspěšné i méně úspěšné kroky realizace případové studie až k finálnímu uskutečnění. Dále získaná data jsou analyzována a dávána do kontextu. Nakonec jsou formulovány a vyvozeny závěry. Zároveň jsou uvedeny použité metody sběru dat a informace, kde a za jakých podmínek byla tato data získána. Práce také obsahuje dvě tabulky a přílohu.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Pohybová aktivita a volný čas

V této kapitole si stručně popíšeme pojmy pohybová aktivita, volný čas a volnočasové aktivity. Jelikož předmětem výzkumu je chování dětí a přístupy vedení, nikoli pohybová aktivita a volný čas, není nutné se touto problematikou zabývat hlouběji. Nebudeme se tedy zaobírat například popisováním historie vývoje nebo přesnými definicemi pojmů, ale pouze nastíníme základní fakta, pro teoretické zakotvení práce.

2.1.1 Pohybová aktivita

Pohybovou aktivitu dělíme z hlediska řízení na organizovanou a neorganizovanou, dle míry fyzické zátěže na závodní a rekreační, dále podle pravidelnosti opakování na pravidelnou a nepravidelnou. Z pohledu životního stylu ji dělíme na pohybovou aktivitu vykonávanou v zaměstnání nebo ve škole, v domácnosti, ve volném čase, ale i jako součást dopravy a aktivního transportu (Hodaň, 1997).

Z tohoto dělení vyplývá, že lezecké kroužky, které jsou předmětem naší případové studie, jsou z hlediska pohybové aktivity organizované, rekreační, pravidelné a odehrávají se ve volném čase.

Je důležité zmínit aktuálnost problematiky pohybové aktivity. V současnosti dochází k rapidnímu poklesu PA, a to ve všech jejích sférách, kvůli konzumnímu způsobu života. Ke snížení PA dochází především v oblasti transportu a ve volném čase. Inaktivita může způsobit řadu onemocnění a má negativní vliv na psychiku. Tento pokles je tak výrazný, že se onemocnění způsobená nízkou aktivitou lidí dají srovnávat s epidemiemi (Lobstein, Nikogosian & Branca, 2007).

Pro předcházení dopadů nedostatečné PA je ideální vytváření pohybových návyků již v dětství, tak aby byly udržovány i dále v dospělosti. Pravidelná pohybová aktivita v dětství a dospívání je nezbytná pro zdravý vývoj pevnosti kostí a funkčnosti svalového aparátu, je udržovatelem optimální tělesné hmotnosti a pokladnicí zdravotních přínosů v dospělosti a ve stáří (Miles, 2007).

2.1.1.1 Přirozená potřeba pohybové aktivity

David Baštan (2013) popisuje potřebu pohybové aktivity a její význam takto: Pohybová aktivita je důležitou a nedílnou součástí zdravého životního stylu.

Nejenže je důležitá pro prevenci a léčbu hromadných neinfekčních onemocnění (civilizačních chorob), ale také má pozitivní vliv na rozvoj psychiky, zejména u dětí. Její pravidelnost přináší vnitřní uspokojení a psychickou pohodu a díky ní dochází k celkovému uspokojení základní přirozené potřeby pohybu.

Dále Baštan zmiňuje, že jako pohybovou aktivitu můžeme chápat veškeré pohybové činnosti člověka, a nejen sport jako takový. PA je například veškerý pohyb při práci nebo ve škole, běžná lokomoce nezbytná pro život a v neposlední řadě zájmy, koníčky a mimoškolní a volnočasové aktivity.

2.1.2 Volný čas

Aktivní trávení volného času, a tedy i volnočasové zájmové kroužky jsou z hlediska PA pro děti velice důležité, především pro vytvoření pozitivního vztahu k pohybu a samotnému pohybovému náviku.

„Prostředí, ve kterém děti tráví volný čas, je velmi různorodé. Může to být domov, škola, různé společenské organizace a instituce. Mnoho dětí prožívá své volné chvíle ve veřejných prostranstvích, venku, na ulici, často bez jakéhokoliv dohledu, dokonce i bez zájmu dospělých.“ (Pávková et al., 1999, 16).

Trávení volného času dětí bez dohledu a zájmu dospělých je pro společnost nežádoucím jevem, jelikož může docházet k doprovodným patologickým jevům chování jedinců a skupin. Což dokládá i Eva Vondálová (2016), někteří dospívající svůj volný čas plnohodnotně trávit nedokáží nebo nechtějí. Své aktivity provozují neorganizovaně v partě. Mohou inklinovat k sociálněpatologickým jevům jako záškoláctví, šikana, kriminalita a užívání návykových látek. Proto je snaha zvýšit možnosti vyžití volného času například nabídkou zájmových a volnočasových kroužků.

2.1.2.1 Zájmové kroužky a volnočasové aktivity

Děti nejčastěji ztrácejí zájem o volnočasové kroužky v období puberty. To je problém především u pohybových a sportovních kroužků, kdy ukončení sportovní aktivity má negativní dopad na jejich zdraví, pokud ji nenahradí jiným pohybovým zájmem. Proto je nesmírně důležitá atraktivnost a obliba kroužku, na kterou jsme se mimo jiné v naší případové studii také zaměřili.

Irena Slepíčková (2005), ve svém díle „Sport a volný čas“ zmiňuje významnost prožitku v oblasti volného času, ale i sportu a školní tělesné výchovy. Klade důraz na zásady

úměrnosti, postupnosti a příjemnosti. Za nejdůležitější pokládá nabízet v rámci tělocvičných aktivit především příjemné prožitky.

2.2 Vývojová psychologie

Jelikož cílem práce je zachytit a popsat chování dětí, je nutné vymezit samotný pojem chování a dále jej teoreticky popsat z hlediska vývoje dítěte.

Jak uvádí Milan Nakonečný (2015), současné pojetí oboru psychologie je chápáno jako věda o prožívání, psychologických aspektech produktů a chování, kdy psychologie je vědou o psychice a ta v sobě zahrnuje chování a prožívání.

Konkrétně pojem chování popisuje Richard Gerrig (2013) v knize „Psychology and life“ jako prostředek, jímž se organismus přizpůsobuje prostředí. Chování znamená aktivitu. Předmětem psychologie je z větší části pozorovatelné chování lidí. Smích, pláč, běh, bití, mluvení a dotýkání jsou některé zřejmé příklady pozorovatelného chování.

Vývojová psychologie se zabývá fenomény psychologie, tedy chováním a prožíváním v časovém průběhu. Tyto jevy nejsou statické především proto, že z dlouhodobého hlediska se chování a prožívání díky vývoji člověka a osobnosti mění (Langmeier & Krejčířová, 2006).

Rozdělení vývojových fází lidského života se liší podle autorů. Stejně tak se někteří autoři zabývají pouze vývojovými fázemi dětí a dospívajících, jelikož se jedná o období největších změn. Jiní zase popisují i vývoj v dospělosti a stáří, byť je zde vývoj pomalejší a jednotlivé vývojové fáze nejsou tak dramaticky odlišné.

V naší práci se budeme zabývat „pouze“ vývojovým obdobím, které odpovídá věku výzkumného souboru, tedy věku respondentů, tj. 6–15 let. Za nejběžnější rozdělení vývojových fází můžeme považovat období mladšího školního věku (6–11 let) a staršího školního věku (12–15 let).

2.2.1 Mladší školní věk

Vývojové fáze v mladším školním věku někteří autoři dále dělí. J. Kuric (1986) upozorňuje na rozdíl ve vývoji mezi první (zhruba první dva roky školní docházky) a druhou etapou (do 11. roku). Podle autora se první etapa vyznačuje pozvolnou adaptací na školní požadavky a průvodními jevy, jako je nestálost a rozpory. Ve druhé etapě se sociální vazby žáků dostávají na vyšší úroveň, dále se formují zájmy i důležité osobní postoje. Podobně dělí vývojové období i Zdeněk Matějček (1986), a to na mladší školní věk (6–8 let), střední školní věk (9–11 let) a starší školní věk (12–15 let). Jelikož se fáze vývoje nemění,

ale mění se jejich dělení, odkazujeme se v práci právě na dělení Matějčka, jelikož je pro náš výzkum nejvhodnější.

2.2.1.1 Psychologický vývoj

Období mladšího školního věku je nejvíce ovlivněno právě školou (podle které vzniklo i jeho označení). Příchod dítěte do školy ve věku kolem 6 let je tak velkou změnou, že ho doprovází i mnoho změn chování dítěte. Nejde zde ale pouze o jednorázovou změnu, ale i o ve škole se zvyšující nároky, které pro většinu dětí znamenají značnou zátěž. Jak bylo řečeno, začátkem tohoto období je vstup do školy, který přichází kolem 6. roku života, za konec období mladšího školního věku považujeme první znaky dospívání a pubescence, které přicházejí individuálně kolem 12. roku života (Langmeier & Krejčířová, 2006).

Škola není jedinou novinkou, která vstoupí dítěti do života. Spolu s ní přichází i volnočasové kroužky. Ty sice mohou být pro dítě odreagováním, ale často musí i zde plnit úkoly a vzdělávat se (byť jinak než školně) a zpravidla být součástí kolektivu, a tím se učit sociálními rolím. I to mohou být pro dítě náročné úkoly a každé dítě se s nimi vyrovnává jinak.

Snahy zmírnit prudkost změn, které přináší školní docházka, jsou sice oprávněné, ale málo úspěšné. Prospěšné a poměrně snadné by bylo snížit význam známkování v prvních letech školní docházky, potažmo tento způsob hodnocení zcela opustit (Říčan, 2014). Tato zjištění můžeme pro lepší psychický rozvoj dětí přenést i mimo školní prostředí, například upuštěním od hodnocení a známkování i ve volnočasových aktivitách, jako je například námi zkoumaný volnočasový lezecký kroužek.

2.2.1.2 Sociální vývoj

V prvních letech (kolem 7. roku dětí) vývoje třídy nebo jiného kolektivu zatím není třída soudržným samostatně fungujícím celkem, ale převládá psychologie hordy. Všechny děti ještě potřebují vůdce (učitel, instruktor, vedoucí), za kterým společně jdou a bez něhož se skupina rozpadá. Poměrně brzy se v kolektivu vytvářejí nové struktury, skupinky kamarádů, kde většinou fyzicky zdatný jedinec na chvíli přebírá roli vůdce, byť bez velkých možností rozhodování. Již ve třetí třídě (kolem 9. roku dětí) začíná pomalu ustupovat vliv učitele i jeho autority a kolektiv se formuje ve větší celek. V posledních letech mladšího školního věku je již třída kompaktní a dokáže projevit i svůj postoj a obhájit ho. Zde roli vůdce ve skupině nemusí již nutně přebírat pouze fyzicky zdatný jedinec, ale jsou hodnoceny i jiné vlastnosti, jako je kamarádství nebo inteligence (Thorová, 2015).

Vliv sociálního vývoje můžeme pozorovat i v námi zkoumaném lezeckém kroužku, navzdory faktu, že se nejedná o skupinu stejně starých dětí. Jelikož se děti v kolektivu rozdělují do menších skupin, zpravidla podle věku, můžeme tyto vývojové fáze pozorovat také.

Velkým roustocím problémem je násilí mezi dětmi, odehrávající se především ve školách. To se začíná projevovat zároveň s poklesem autority učitele (vedoucího). První známky násilí a šikany tedy vidáme mezi 9. a 10. rokem života. Upadající kázeň a autorita učitele mají často za následek nedostatečnou možnost ochrany slabšího dítěte (Říčan, 1995). Takové chování se většinou objevuje ve školních kolektivech, kdy se třída skládá z mnoha žáků a děti ji nenavštěvují zcela dobrovolně. Může se samozřejmě vyskytovat i v kolektivech menších, kde chybí dostatečný dohled a vedení. Díky malému počtu dětí, dohledu více instruktorů, rozdílnému věku, dobrovolnosti a zájmu o kroužek se takové nežádoucí jevy ve zkoumaných volnočasových lezeckých kroužcích nevyskytly, a naopak byla pozorována vzájemná solidarita a pomoc slabším.

2.2.1.3 Fyziologický vývoj

Jak uvádí Pavel Říčan (2014), i v tomto vývojovém období je výrazný tělesný vývoj dítěte. Ve věku od 6 do 11 let děti v průměru vyrostou ze 117 na 145 cm a jejich váha v průměru vzroste z 22 na 37 kg. Děti v tomto věku jsou nesmírně výkonné, ale zatím neumí se silami dostatečně hospodařit, a tak se snadno vyčerpají. Na rozdíl od dospělých ale neobyčejně rychle nabudou nových sil. Velké svalové skupiny jsou dobře vyvinuté a děti začínají dobře zvládat pohyby jako jízdu na kole, skoky přes švihadlo a stále přesněji a prudčeji házejí míčem.

Nově získané dovednosti a stoupající výkony působí školákům velkou radost, také proto, že si své pokroky dobře uvědomují. Výcviku v obratnosti věnují často stejné, nebo i větší úsilí než teoretickým školním předmětům. Mají k tomu kromě té radosti i další dobré důvody. Tělesná síla a obratnost rozhodují – zvláště u chlapců – o jejich *postavení v kolektivu*. Malí, slabí, nobratní se dostávají do nevýhodné situace outsiderů, a to se projeví i na jejich povahovém vývoji – ještě více než v předškolním věku (Říčan, 2014, 147).

Vidíme, že přichází soupeření o pozice ve skupině, u chlapců především v porovnávání síly a zdatnosti. Rivalita se stejným účelem probíhá ve sportovních soutěžích, které jsou chlapci tohoto věku vyhledávány. U dívek tomu je jinak – sportovní soutěže

tak nevyhledávají, jelikož jejich pozice ve skupině není odvozena od síly a obratnosti. Oba tyto jevy se promítly do výsledků našeho výzkumu.

2.2.1.4 Volný čas

Pavel Říčan (2014) se k volnému času dětí mladšího školního věku vyjadřuje z mnoha úhlů pohledu, přičemž za nejvýznamnější v kontextu této studie lze považovat následující: Jak bylo již zmíněno, nejvíce času, přes polovinu dne, zabírá škola, což vytváří i něco nového – volný čas. V dřívějších vývojových obdobích dítě mělo volný čas stále a celý den bylo ponořené do své hry, tak tomu už není a volný čas si začíná uvědomovat. Je teď na něm, na co se zaměří a čím se rozhodne jej naplnit. Většinu času stále zaplňuje hra, ale také učení se nejen sportovních dovedností. Vlivem školy – nového kolektivu a kamarádů začínají vznikat skupinky, ve kterých kluci i holky tráví čas. V nich se začínají objevovat první skupinové hry. Ty jsou zpočátku jen jednoduché, s prostými pravidly a rychlým průběhem, kdy každý účastník má možnost mnohokrát zvítězit. Postupem času se ve skupinových hrách objevují složitější pravidla a jsou náročnější, ale spolu s tím je důležité vedení hry staršími chlapci nebo vedoucím, jinak se hry většinou rozpadnou v neřízený zápas, nebo honěnou. Velikou váhu přikládá rvavým (kontaktním) sportům a hrám. Popisuje jejich význam pro vývoj dítěte, především chlapců. Ostatní sporty – závodní, intelektuální nebo jiné zájmové činnosti (modelářství, hra na hudební nástroje) posouvá z hlediska vývoje až na druhé místo. Na druhou stranu také upozorňuje na rizika předčasné sportovní specializace. O sportech, kde není soupeřem protivník, ale živel nebo jiný vnější element, jako je divoká voda, po které se sjíždí, nebo skála, kterou je třeba zlézt, mluví jako o významných, a někdy i hodnotnějších pro pozdější věk.

2.2.2 Starší školní věk

Vývojové období staršího školního věku někteří autoři nazývají obdobím dospívání nebo pubescencí. To vychází z faktu, že škola již není největší změnou tohoto období, ale je jí právě dospívání a pubescence.

2.2.2.1 Psychologický vývoj

Období dospívání je charakteristické krizemi a bouřením. Dítě již přestává samo sebe vnímat jako dítě, ale vnímá se jako vyspělé individuum. Dochází zde k mnoha konfliktům, protože i přes touhu o osamocení se je stále závislé. Dochází k mnoha fyziologickým i sociálním změnám, se kterými se musí vyrovnat. K tomu se zvyšují nároky na rozumový

rozvoj a přichází důležitá rozhodnutí, například v podobě výběru další školy a tím i směru celého budoucího života. Pro dospívajícího je důležité mít vzor, jelikož tuto funkci přestávají zastávat rodiče, hledá vzory jinde. Může to být u jiných příbuzných, učitelů, vedoucích apod., ale pokud nenachází vzor v blízkém dospělém člověku, může si jej najít i ve starších kamarádech (Novotná, Miňhová, & Hříchová, 2004).

V díle Vývojová psychologie (Langmeier & Krejčířová, 2006, 148) je období pubescence definováno takto:

Období dospívání není náhlým a přesně odděleným úsekem života, ale navazuje ve všem na předcházející fáze a přechází opět plynule do dospělosti, přece jen je úsilí o integraci rolí minulých a do budoucna předjímaných ve vlastní individuální osobnost mnohem intenzivnější. Odtud pak plynou i zásady pro vychovatele, který má na jedné straně vést jedince k postupnému optimálnímu zařazení do společnosti a do světa práce a na druhé straně mu má ponechávat plný prostor pro rozvoj všech jeho osobních předpokladů a sklonů – a tak umožnit naplnění jeho života.

2.2.2.2 Sociální vývoj

V rámci socializace patří k hlavním úkolům období dospívání oproštění se od přílišné závislosti na rodičích. Druhým pólem pak je navazování složitějších a důležitějších vztahů s vrstevníky. A to jak mužského, tak ženského pohlaví – někdy se k tomuto období váže i pojem období „první lásky“. Navázání prvních romantických vztahů je pro vývoj jedince taktéž velice důležité, i když toto období předchází fáze studu a ostychu k opačnému pohlaví. Proces stálého osamostatňování a rozšiřování sociálních vztahů je sice pochodem základním, který začíná již od útlého dětství a pokračuje i dále v dospělosti, ale přece jen je období dospívání v tomto směru klíčové a rozhodující pro uspokojivé převzetí pozdějších základních manželských a rodičovských rolí (Havighurst, 1953).

Osamostatňování u dospívajících jedinců zaznamenáváme i na lezeckých kroužcích, děti přestávají být závislé na radách a dopomoci při lezení. Také vytvářejí úzká přátelství a formují se do malých skupinek po dvou až třech lidech, ve kterých také pravidelně lezou a vzájemně se jistí. Tyto skupinky vytvářejí i v herní části hodiny, a tím se lehce vyčleňují z celé, věkově jinak rozdílné, skupiny.

2.2.2.3 Fyziologický vývoj

Kassin (2012) ve své rozsáhlé sbírce „Psychologie“ popisuje jako hlavní biologický motor dospívání pubertu. Jedná se o proces pohlavního dospívání, které je podmíněno vzrůstající hladinou hormonů – estrogeneru a progesteronu u žen, testosteronu u mužů. Dívky dosahují puberty přibližně ve věku 11–13 let a chlapci zhruba o dva roky později. Typickým znakem rozdílu pohlaví je období, kdy u dospívajících nastane růstový skok, tzv. spurt. Růstový spurt začne u dívek o poznání dříve, ale u chlapců trvá déle, až nakonec chlapci dosáhnou výšky v průměru o dvanáct centimetrů vyšší než průměrná výška, které dosáhnou dívky.

„Růstový skok má jeden prostý, ale psychologicky významný důsledek: patnáctiletý už nevzhlíží k dospěléme, je s ním doslova na stejné úrovni. Obvykle je už i rychlejší a mrštnější, jen v hrubé síle se mu ještě otec (matka) vyrovná, nebo ho předčí“ (Říčan, 2014, 171).

Kromě růstového spurtu je i vývoj motoriky výraznější než v předcházejících obdobích. Dospívající se rychle učí a získávají dovednosti vyžadující značnou sílu, hbitost, jemnou pohybovou koordinaci i smysl pro rovnováhu. Díky tomu se zvyšuje zájem o sport a také úspěšné zvládnání nových pohybových aktivit získává jedinec posilu pro své ohrožené sebehodnocení (Langmeier & Krejčířová, 2006).

Růstový skok nezdídko dělá dospívajícím při lezení koordinační problém, na druhou stranu rychleji sílí a dosáhnou o mnoho dál a tak, když překonají prvotní nesnáze, otevírá jim rychlý růst cestu do výrazně náročnějších lezeckých cest.

2.2.2.4 Volný čas

Využití volného času dospívajícími odpovídá jejich rozumové i celkové vyspělosti. Již si většinou sami rozhodnou, jak a s kým budou trávit volný čas. Přichází také vlastní zájem o četbu a umění, kde jsou již schopni rovnat se dospělým. Chlapci z počátku ještě holdují bojovým hrám, vyrábějí dokonalé praky i další primitivní zbraně a cvičí se v jejich použití. Dále je zajímavá technický svět a svět složitých stavebnic a modelářství. Pokud mají dívky ještě zájem o panenky, začínají na ně spíš šít oblečky a zdokonalovat jejich domeček, než aby si s nimi hrály jako dříve. Zvláštní kapitolou je pubescentní sport. Rvavé sporty, o nichž jsme už mluvili, jsou stále velmi oblíbené a pro vývoj osobnosti snad ještě důležitější než dříve. Zajímavý je obvyklý zápal pro sport. Ten se stává středem pozornosti a vyplněním velké většiny volného času, důkladným sportovním tréninkem ztrácí sport ráz hry a stává se tvrdou, byť dobrovolnou prací. Hlavním důvodem je porovnávání se s jinými a vlastní

výkony. To někdy může dojít až k fázi, kdy si sportovec klade jediný cíl, a to být lepší než ostatní, být první. Pro duševně zdravé jedince k takovému vývoji nedochází, naopak přes touhu být lepší dochází k silnému uvědomění, že sport je pouze záminkou ke hře a radostní z ní (Říčan, 2014).

2.3 Způsoby vedení

Popisů a rozdělení způsobů vedení je mnoho, například dobře známý asertivní nebo přístupný způsob vedení. Tato rozdělení vzhledem k charakteru naší práce používat nebudeme, jelikož se v našem případě nejedná o manažerskou dovednost, ale o způsob/přístup vedení, jako charakter výukové hodiny. Způsobem vedení tedy myslíme, jaký ze dvou zvolených způsobů, soutěžní způsob a nesoutěžní (herní) způsob, v praxi používáme. Proto vynecháme popis odlišných, námi nepoužitých způsobů a raději popíšeme soutěž a hru samotnou .

2.4 Hra

Slovo hra má dvojitý význam, jednak jde o konkrétní aktivitu ohraničenou pravidly, jednak o jakoukoliv vykonávanou činnost s cílem zábavy a vlastního uspokojení, často označována za dětskou hru.

Pojem dětská hra je výstižný, jelikož životní praxí dítěte je hra. Ta mu dovoluje aktivně přetvářet svět a chápat jeho fungování. Skrze přirozené situace si dítě ověřuje svoje poznatky, rozvíjí svoji verbální i neverbální komunikaci a myšlenkové operace, utvrzuje se ve svých pocitech atd. Díky hře se také pozitivně formují charakterové vlastnosti jedince a ty negativní se potlačují a utvářejí předpoklady nejen pro oblast vzdělávání, ale i oblast sociální (Mészárosová, 2013).

Dalším důležitým pojmem, který s dětskou hrou souvisí, je volná hra. Narozdíl od ní již může být organizována i řízena zvenčí, ale stále je její jediný účel „hrát si“. Účelem není ničeho dosáhnout či něco získat, případně uspět. Je to hra volná, kdy hlavním důvodem je zabavení a radostné prožívání. Pokud je kolektivní, dochází k socializaci a učitel (vedoucí) může pomocí ní docházet i k dalším pedagogickým cílům (Kotátková, 2005).

2.5 Soutěž

Základem soutěže neboli kompetice je soupeření. Jde o souboj dvou nebo více lidí, kdy zpravidla bývá jeden vítěz a jeden poražený. Právě i hra může být soutěžní, jen se již nejedná o hru volnou. Jejím účelem není pouze prožití hry jako takové,

ale také vyhrát, zvítězit. Sice v ní dochází k podobným jevům jako zábavné trávení volného času, ale díky své podstatě zde vždy bude přítomná rivalita. Soutěž, potažmo soutěžní hra, není sama o sobě špatná a naopak ji každý má v sobě zakořeněnou. Pokud ale jedinec bude brát soutěž spíš jako konkurenci a tento stav soutěžení/konkurence přetrvá i mimo hru, může přinést i negativní dopady (Kotátková, 2005).

Teorie skupinové dynamiky říká, že etapa bouření neboli krize je provázena také opozičními a soupeřivými tendencemi. Podobně jako je soutěživá etapa důležitá pro vývoj jedince, je i tato etapa důležitá a nezastupitelná pro vývoj skupiny. Jde v ní o hledání vlastních hranic jedince a nezávislosti v rámci skupiny a o obsazení a uhájení pozic (nejde o to dostat se co nejvýše ve skupinové hierarchii, ale dostat se na své místo). Teprve po této etapě může následovat fáze společného podávání výkonu (Rieger, 2007).

2.6 Horolezectví

2.6.1 Horolezectví a lezení

Původně bylo hlavní myšlenkou horolezectví, jak napovídá název, zdolávání hory. Šlo o vystoupení na horu, na kterou ještě nikdo nikdy nevyšel, případně její zdolání novou, náročnější cestou. Tímto vývojem se obtížnost zdolávání hor stále zvyšovala, a tak se horolezectví začalo dělit na další vlastní disciplíny. Těmi jsou ledopádové lezení, kdy se leze po ledových stěnách se speciálním vybavením, dále mixové lezení, které kombinuje lezení po ledu i skále, a nakonec nejrozšířenější skalní lezení. Skalní lezení můžeme dále dělit na tradiční a sportovní, kdy právě sportovní lezení dalo vzniknout lezení na umělých stěnách, které je také předmětem našeho výzkumu (Vomáčko & Boštíková, 2008).

Rozdíl mezi horolezectvím a lezením můžeme nalézt v terénu, kde se horolezec či lezec pohybuje. Lezec je člověk, který leze po umělých stěnách, budovách, skalkách atd. Horolezec se pohybuje v horolezeckém terénu (horách, velehorách), který je charakteristický delšími nástupy, vícedélkovým lezením, objektivním nebezpečím. Horolezectví tedy na rozdíl od lezení vyžaduje více dovedností (Vomáčko & Boštíková, 2003, 19).

2.6.2 Lezení na umělých stěnách

Lezení patří k základním pohybovým dovednostem člověka. Nejedná se pouze o lezení na umělých stěnách, ale především o lezení ve smyslu pohybu vzhůru a s tím spjatého překonávání dané překážky. Z dětství tuto dovednost nejlépe známe jako lezení po stromech,

zdech a jiných objektech. Princip je však stále stejný. Jakýkoliv pohyb ve výškách v nás vyvolává nové a intenzivní pocity, prožíváme dobrodružství a překonáváme sami sebe. Zároveň uspokojujeme silnou touhu objevovat a dobývat nová místa a prostor kolem nás. Tyto motivující pocity nemizí, ani když lezeme na umělé stěně a jsme jištěni tak, že nám prakticky nehrozí žádné nebezpečí (Vomáčko & Boštíková, 2003).

Umělé stěny byly řadu let stavěny jen jako tréninkové tělocvičny pro horolezce za nepříznivého počasí nebo období. První lezecké stěny bývaly pouze domácí projekty jednotlivců nebo malých skupin. Později se začali hojně stavět malé nekomerční stěny lokálních horolezeckých oddílů a svazů. Dnes se již lezení na umělých stěnách stává novou sportovní disciplínou. Takřka v každém větším městě se buduje nebo již stojí velká komerční horolezecká stěna, kterou většinou doprovází i kvalitní sociální zázemí, bary a restaurační zařízení. Již neplatí, že lezení na umělé stěně je jen příprava a trénink na venkovní lezení na skalách. Tomu přispívá i fakt, že spolu se vznikem lezeckých stěn vznikly i první lezecké soutěže a závody (Neumann, Vomáčko & Vomáčková, 1999). Námí zkoumaná soutěž tedy nebyla původním smyslem horolezectvím a ani s ním nijak nesouvisela. Jedinými pomyslnými soupeři v lezení byly jen obtížnost terénu či cesty a zdatnost a síla lezce samotného. Lezení je sice sport malých skupin, většinou jen dvojic, ale tyto dvojice jsou vždy na partnerské, nikoli rivalské bázi. Je to dáno především společným cílem, který se oba partneři snaží zdolat, a to při vzájemné pomoci a jištění. Proto je tedy žádoucí a výhodou, pokud je partnerská dvojice lezců vyrovnaná jak zkušenostmi, tak silově i celkovou zdatností.

To, že lezení na umělých stěnách a tradiční lezení jsou odlišné sporty, ukazuje i fakt, že lezecké stěny nejsou závislé jen na horolezcích, kteří většinu hezkých dní raději vyjedou na skály, ale především na široké veřejnosti, která lezení bere jako vlastní sport či kondiční cvičení (Musálek, 2010).

2.6.3 Lezecké kroužky na umělé stěně

Stejně, jako je lezení na umělé stěně považováno za samostatnou disciplínu, tak ani lezecké kroužky na umělých stěnách děti zpravidla nepřipravují na budoucí lezení na skalách, a můžeme je tedy vnímat jako jednu z běžných sportovních volnočasových aktivit. Lezecké kroužky na umělých stěnách jsou více zaměřené na zdokonalování techniky lezení a zvyšování síly. Děti se tedy nepotřebují učit technické dovednosti, jako je kotvení vlastního postupového jištění, či složitou práci s vybavením. Nepracuje se s takovou mírou rizika jako ve venkovním prostředí v horách či na skalách. Kroužky si kladou za cíl

„jen“ komplexně rozvíjet motoriku, sílu a základní úkony potřebné k lezení na umělých stěnách. Lezecké kroužky, stejně jako jiné sportovní kroužky, se zpravidla skládají z rozcvičení, posilování, pohybových her a her, ve které se objevují prvky dané disciplíny, a v neposlední řadě ze samotné sportovní disciplíny. V našem případě se jedná o hry s využitím stěny nebo lezeckého vybavení a náčiní, kdy sportovní disciplínou je lezení na stěně, které je také samo o sobě tréninkem.

Kroužky, které vedu jakožto instruktor na stěně Flash Wall, jsou na webových stránkách popsány takto: „Náplň lezeckého kroužku: seznámení se s bezpečným lezením na umělé lezecké stěně a technikami jištění. Kroužek bude probíhat zábavnou formou a bude přizpůsoben věku účastníků“ (www.flashwall.cz/kurzy).

2.6.4 Název organizace

Lezecké kroužky jsou vedeny instruktory společnosti M-guide a probíhají na lezecké stěně Flash Wall v Olomouci.

„Veškeré kurzy a akce pořádané M-guide zaštiťuje na základě živnostenského oprávnění fyzická osoba (Michael Hron) poskytující průvodcovské služby na základě živnostenského oprávnění pro předmět podnikání Průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu a činnost cestovní agentury a Průvodcovská činnost horská vydaného dne 8. 11. 2006 v Brně“ (www.m-guide.cz/kontakt).

3 CÍLE

Hlavním cílem bakalářské práce je zachytit a popsat vliv soutěžního a nesoutěžního způsobu vedení zájmových lezeckých kroužků na zúčastněné děti, jejich reakce, změnu chování a výsledné subjektivní hodnocení soutěžních a nesoutěžních aktivit včetně kroužku samotného.

Dílčím cílem je zachycené a popsané jevy porovnat s ohledem na věk, pohlaví a vlastní preference.

Hlavní výzkumnou otázkou je:

Jakým způsobem se změní chování zúčastněných dětí se změnou soutěžního a nesoutěžního přístupu ve vedení zájmových lezeckých kroužků a jak subjektivně hodnotí soutěžně a nesoutěžně vedené aktivity včetně kroužku samotného?

Dílčími výzkumnými otázkami jsou:

Jak věk a pohlaví dětí ovlivňuje hodnocení soutěžního a nesoutěžního typu aktivity?

Jakou změnu chování můžeme zachytit u zúčastněných dětí?

Jaké jsou reakce zúčastněných dětí na soutěžní a nesoutěžní vedení zájmových lezeckých kroužků?

Jaké je subjektivní hodnocení dětí soutěžních a nesoutěžních aktivit včetně kroužku samotného?

4 METODIKA:

4.1 Kvalitativní a kvantitativní výzkum

Abychom postihli hlavní charakteristiky kvalitativního výzkumu, porovnááme jeho hlavní výhody v komparaci s popisem silných stránek kvantitativního přístupu. Oba základní přístupy ke zkoumání sociální a pedagogické reality však nevymezujeme jako protikladná paradigmatata, ale jako komplementární přístupy (Švaříček & Šedová, 2007).

Z článku Videostudie ve výzkumu vyučování a učení (Janík & Najvar, 2018) se dozvídáme, že videostudie není typickým výzkumem a nedá se snadno zařadit. Svým charakterem spíše odpovídá kombinací kvalitativního i kvantitativního výzkumu, kdy záleží na pojetí a zpracování dat.

Rozsáhlé videostudie (typu large scale) si dovolují novým způsobem kombinovat kvalitativní a kvantitativní metodologii. Konvenční kvalitativní i kvantitativní výzkumy jsou ve své podstatě lineární. Videozáznamy vyučovacích hodin však umožňují cyklický návrat k původním datům a zpětnou kvantitativní validizaci hypotéz formulovaných na základě kvalitativních výzkumných postupů. Výzkumný proces začíná pozorováním videozáznamů v duchu kvalitativní tradice, které umožní formulovat výzkumné otázky. V druhé fázi se videozáznamy stávají zdrojem kvantitativních dat, na nichž se ověřuje platnost hypotéz formulovaných v první fázi výzkumu, případně se hledají možnosti zobecnění zjištění z první fáze na širší výzkumný vzorek. V závěru mohou být videozáznamy využity při interpretaci výsledků (Jacobs, Kawanaka & Stigler, 1999).

Byť hranice mezi zmiňovanými metodologiemi není zcela jasná, a právě u použité metody videostudie se prolíná, konkrétní využití videostudie v této práci můžeme považovat pouze za kvalitativní. Jelikož se nejedná o rozsáhlou videostudii, kdy výzkumný soubor nemůžeme označit za rozsáhlý. Druhým důvodem je, že náš výzkum prochází pouze první zmiňovanou fází, metoda pouze nahrazuje zúčastněné pozorování a získaná data nezobecňujeme a neověřujeme v praxi.

4.1.1 Použité výzkumné metody

Pozorování procesů vyučování a učení objektivem videokamery se stává poměrně často využívanou metodou pedagogického výzkumu. Konkrétní výzkumy založené na analýze videozáznamu zde označujeme termínem videostudie (Miková & Janík, 2007).

Rozhodnutí sbírat data pomocí dvou různých technik bylo dáno cílem výzkumu, kdy jsme jednak chtěli zjistit, jaké chování jednotlivé způsoby vedení přináší i jak jsou dětmi hodnoceny.

Pro zjištění subjektivního hodnocení zúčastněných dětí jsme zvolili metodu zpětné vazby a konkrétně techniku „teploměr“, tu jsme vybrali z důvodu jednoduchosti a srozumitelnosti i pro malé děti, zároveň poskytuje snadný přepis do procentuální škály pro lepší práci s daty. V našem případě byly výsledky přeneseny do tabulky (Tabulka 1: Subjektivní hodnocení zúčastněných). Zpětnovazební technika „teploměr“ spočívá v ukazování pomocí natažené ruky, kdy poloha ruky značí jak se hodnotícím aktivita líbila. Čím výše ruka je, tím je hodnocení pozitivnější a čím níže, tím negativnější, kdy ruka ve vodorovné pozici znamená neutrální postoj.

Pro objektivní popis celých kroužků jsme v průběhu výzkumu zvolili metodu videostudie, namísto plánovaného zúčastněného pozorování. Ke změně způsobu sběru dat jsme došli po pilotním výzkumu, kdy se zúčastněné pozorování neosvědčilo, pro vysokou náročnost a nedostatečné zachycení všech zkoumaných jevů.

Videostudie s následnou videoanalýzou nám nabízí objektivní sledování a zachycení téměř všeho, co se v hodině odehrává a možnosti návratu - záznam je možné kdykoli přehrát znovu a doplnit nejasné momenty. Teprve při přepisování záznamu do textové podoby se výzkumník rozhoduje, co je ve vztahu k jeho otázkám relevantní a co nikoli (Zounek & Šed'ová, 2018). Zároveň jsme počítali s průnikem a srovnávání dat obou zvolených metod.

4.1.2 Případová studie

Tuto práci můžeme pro její znaky považovat za případovou studii, jelikož v ní jde o zachycení složitosti případu, o popis vztahů v jejich celistvosti.

„Případová studie v sociálněvědním výzkumu je podobná mikroskopu: její hodnota závisí na tom, jak dobře je zaostřená. Předpokládá se, že důkladným prozkoumáním jednoho případu lépe porozumíme jiným podobným případům“ (Hendl, 2008, 102).

Hendl, (2008) dále uvádí, že se případové studie dají rozlišit podle sledovaného případu. Pro naši potřebu nám nejlépe vyhovuje studium organizací a institucí. Tento typ zkoumá firmy, školy, odborné organizace, implementace programů a intervencí, kultura organizací, procesy změn a adaptací. Cíle v tomto zkoumání bývají různorodé - hledání nejlepšího vzorce chování, zavedení určitého typu řízení, evaluace, zkoumání procesů změn a adaptace.

4.2 Výzkumný soubor:

Výzkumu se zúčastnilo 55 dětí ve věkovém rozmezí 6 až 15 let, z toho 42 dětí mladšího školního věku (6–11 let) a 13 dětí staršího školního věku (12–15 let). Ve výzkumném souboru bylo 29 chlapců a 26 dívek. 35 dětí se zúčastnilo obou výzkumných variant (kroužek se soutěžními aktivitami a kroužek s nesoutěžními aktivitami), 20 dětí se zúčastnilo jen jedné výzkumné varianty, (13 dětí jen nesoutěžní hodiny a 7 dětí jen soutěžní hodiny). Tak, jak je uvedeno v tabulce 2: Výzkumný soubor.

4.2.1 Tabulka 2: Výzkumný soubor

číslo	Označení	věk	pohlaví	Účast	kraj	kroužek	číslo	Označení	věk	pohlaví	Účast	kraj	kroužek
1	Va	6	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.	29	KA	12	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
2	Mn	6	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.	30	Mj	12	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
3	La	6	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	31	Ana	12	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
4	Ma	6	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	32	Mš	13	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
5	Ms	7	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.	33	Lš	13	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
6	Pl	7	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.	34	Sa	14	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
7	Za	7	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	35	Or	14	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
8	Bs	7	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	36	Aa	7	dívka	S. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
9	VA	7	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	37	LA	7	dívka	S. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.
10	JA	8	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.	38	EA	9	dívka	S. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
11	Oa	8	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	39	Man	10	chlapec	S. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
12	Sn	8	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	40	Ra	10	chlapec	S. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
13	Ha	8	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	41	Kaa	11	dívka	S. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.
14	Fp	8	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	42	NA	14	dívka	S. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.
15	Ja	9	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.	43	To	6	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
16	SA	9	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.	44	Ta	7	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
17	NeA	9	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.	45	La	8	dívka	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
18	MN	9	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	46	Ša	8	dívka	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
19	Pr	9	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	47	Šn	8	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
20	MŠ	9	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	48	AA	9	dívka	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
21	MS	9	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	49	Ea	10	dívka	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.
22	Ada	9	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	50	JA	10	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
23	Ba	10	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	51	Maš	10	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
24	Kn	10	chlapec	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	52	Vy	12	dívka	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
25	Ela	10	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	53	Ka	12	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
26	Nea	10	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	54	Vl	14	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
27	Na	11	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.	55	Dd	15	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
28	Ama	12	dívka	S.+N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.							

Vysvětlivky: Tabulka je seřazená podle účasti v kroužcích. Ve sloupci „Účast“ je uvedeno, zda se děti zúčastnily obou kroužků (Soutěžního i Nesoutěžního = S.+N.), nebo pouze soutěžního (S.), případně pouze nesoutěžního (N.). Každá z těchto tří částí je seřazená podle věku dítěte od nejmladšího po nejstaršího. U každého dítěte je uvedené jeho pořadové číslo a označení vlastní zkratkou, aby byla zachována anonymita dítěte. Dále je uveden věk,

pohlaví (dívka/chlapec), účast na kroužcích, kraj, ze kterého účastník pochází, a den a pořadí kroužku, který navštěvuje.

4.3 Sběr dat:

Sběr dat začal již 28. 11. 2017, a to formou pozorování. V prvních třech týdnech jsem prováděl zúčastněné pozorování a zjišťoval, jak by mohl probíhat samotný výzkum. K tomu jsem si založil výzkumný deník, do kterého jsem zanášel důležité momenty z kroužků, vstupní informace, vytvářené aktivity a dojmy z jednotlivých aktivit. Na základě svých poznámek jsem si vytvořil jasnější strukturu kroužků a lepší systém. Také jsem vypořádal důležité momenty, na které jsem se dále více zaměřil. Zároveň jsem došel k závěru, že není možné výzkum provádět pouze touto formou a že je potřeba zlepšit techniku pozorování.

S vedoucí práce jsme dospěli k závěru, že nejlepší bude provést pilotní studii: dvě strukturované hodiny (jednu soutěžní a druhou nesoutěžní), podobné těm, které by mohly být uskutečněny v samotném výzkumu. Na obě hodiny jsem si za účelem videoanalýzy zapůjčil videokameru se stativem. Videoanalýza měla přispět ke stanovení a pojmenování konkrétních znaků, na které bych se ve výzkumu dále zaměřil. To mělo sloužit především k vytvoření tabulky, do které bych si již v průběhu kroužků efektivněji zaznamenával určené znaky chování jednotlivých dětí. Po zhlédnutí a analyzování videí jsme se rozhodli pro videodokumentaci celého výzkumu, jelikož z videa je možné vyčíst o mnoho více zajímavých znaků, než by bylo možné si všimnout a zaznamenat v průběhu kroužku.

Samotný výzkum probíhal v období 1.–20. 3. 2018, a to na osmi výukových hodinách lezeckých kroužků. V prvních dvou týdnech proběhly první čtyři strukturované výukové hodiny zaměřené čistě na soutěž. Každá z hodin byla vedena na jiném kroužku s jinými dětmi. V následujících dvou týdnech proběhly další čtyři strukturované výukové hodiny na stejných kroužcích jako předchozí týdny, avšak s tím rozdílem, že kroužky byly vedeny čistě nesoutěžně a pouze hravou formou. Na všech hodinách byl po celou dobu pořizován videozáznam, za účelem videoanalýzy a získání výpovědí dětí. Zároveň jsem si do výzkumného deníku zaznamenával jména, věk a pořadí dětí v soutěžních aktivitách. Výpovědi dětí, jak moc se jim jednotlivé aktivity a hodina líbily, byly získány technikou „teploměr“ a výsledky byly posléze převedeny do tabulky. Z videa byly dále získána další důležitá data a momenty, na které jsem se v práci zaměřil.

4.4 Zpracování a analýza dat

Zpracovávání dat probíhalo zpětně pomocí videoanalýzy. Nejprve jsem se zaměřil na subjektivní hodnocení zúčastněných dětí a jejich výpovědi. Děti pomocí zpětnovazební techniky „teploměr“ hodnotily předchozí aktivity včetně kroužku samotného. V moment hodnocení jsem si vždy video zastavil a jednotlivé výpovědi přepsal do Tabulky 1: Subjektivní hodnocení zúčastněných.

K přepisu výpovědí do tabulky jsem si vytvořil následující škálu hodnocení:

Procentuální škála jde od -20 % do 120 %. Čím více procent, tím lépe je kroužek hodnocen a čím méně, tím hůře. Hodnota 120 % znamená, že při hodnocení metodou „teploměr“ děti pouze nezvedly ruku nad hlavu, ale skákaly do výšky radostí, případně zvedly obě ruce. 110 % znamená, že si při hodnocení stoupaly na špičky. Rozmezí mezi 100 % a 0 % nám ukazuje výše natažené paže, kdy v 50 % je paže vodorovně. Hodnota -10 % znamená, že děti nejenže ukazovaly na zem, ale také si sedly, případně se dotýkaly země dlaní, -20 % značí, že si děti při hodnocení úplně lehly na zem.

Do stejné tabulky jsem si také zaznamenal další informace o dětech jako kódovanou zkratku jména, věk, pohlaví, kraj, pořadí v aktivitách, vlastní preferenci soutěžních, nebo nesoutěžních aktivit a kroužky, které navštěvují.

Po vypracování celé tabulky jsem jednak začal získávat statistická data (např. kolik dětí hodnotilo lépe soutěžní přístup a kolik dětí nesoutěžní přístup), jednak jsem získaná data porovnával v souvislostech s údaji o dětech (např. souvislost mezi věkem dětí a oblibou jednoho ze způsobů vedení).

Z dat vyplynulo, že 3 z 55 dětí hodnotily kroužky negativně, a tak jsem přistoupil k detailnějšímu prozkoumání tohoto jevu. Nejprve jsem podrobně rozebral souvislosti dat z tabulky, pomocí kterých jsem došel k předpokládaným možnostem důvodu jejich negativního hodnocení. Dále jsem se rozhodl využít videozáznam k potvrzení těchto předpokladů. Díky videoanalýze, ve které jsem se zaměřil pouze na tyto tři chlapce, jsem byl schopen vysledovat konkrétní typy chování a jisté odlišnosti, které přímo souvisely s jejich negativním subjektivním hodnocením kroužků. To vše jsem navíc doplnil svým vhledem a zkušeností s nimi z vlastní praxe.

Poté jsem přešel k celkové videoanalýze všech kroužků a zaměřil se na hromadné jevy a změny chování zúčastněných dětí v porovnání jednotlivých způsobů vedení kroužků. To vyžadovalo poměrně složitý postup, kdy jsem vždy sledoval stejnou skupinu dětí v soutěžní hodině a v nesoutěžní hodině a za stálého zastavování a přetáčení videa zaznamenával odlišnosti změn chování – především u celé skupiny. Pomocí toho se mi

podarilo dospět k zajímavým poznatkům a najít vzorce chování ovlivněné soutěžním a nesoutěžním přístupem.

4.5 Průběh výzkumu

4.5.1 Struktura a průběh standardního kroužku

Mnou vedené horolezecké kroužky můžeme rozdělit do několika bloků, ze kterých se skládají.

Každý kroužek začínáme v sedě v kruhu, tak abychom na sebe všichni viděli. Pozdravíme se, přivítáme, řekneme si, co budeme dělat, zodpovíme dotazy a celkově to je čas na zklidnění. V kroužku máme několik pravidel, která nejsou striktně a důsledně vyžadována, ale zároveň si je při jejich výrazném překračování zopakujeme a upozorníme na ně. První pravidlo je: „pokud vidím instruktory sedět v kroužku na zemi, všeho nechám a hned se k nim jdu přidat a také si sednu“. Dalším pravidlem je, že v kroužku mluví jen instruktoři, a děti pouze pokud mají dotaz a nebo jsou instruktorem vyzváni. Třetím pravidlem je: „v kroužku sedím klidně, tak abych nerušil ostatní, ani sebe, aby všichni měli čas a prostor na zklidnění“. S tím souvisí také to, že do kroužku se nesmí brát žádné zbytečné předměty nebo hračky, které by mohly rušit.

Druhý blok je zaměřený na zahřátí těla pomocí rozběhání či tzv. „běhačky“ (hra, jejíž hlavní složkou je běh).

Třetím blokem je rozcvička a posilování. Rozcvička je prováděna mnoha různými způsoby pro pestrost a udržení pozornosti a zájmu dětí. Nejoblíbenějším a nejčastějším způsobem je „vyprávění příběhu“, kdy kdokoli z nás může vyprávět příběh s mnoha postavami a figurami, které se při jejich vyřčení zároveň cvičí. Postavy a figury jsou převzaté z jógy, postupně je ale doplňujeme i o své vlastní. Každá postava či figura má za cíl protahovat určité svalové partie nebo zdokonalovat a rozvíjet konkrétní schopnosti (balanc, postoj apod.). Posilování se nevěnujeme v každém kroužku. Při posilování se zaměřujeme na základní posilovací cviky, jako jsou dřepy, kliky, shyby, plank atd.

Čtvrtá část je herní. Skládá se z několika různých her a trvá 15–25 minut. Většina her je vymyšlená tak, aby děti využívaly lezecký materiál, lana nebo stěnu.

Pátá, hlavní a nejdelší část kroužku je samotné lezení. Děti jsou rozděleny do trojic, kdy se střídají v úloze jističe, záložního jističe a lezce. Děti lezou dle svých schopností a zlepšují se individuálně pod dohledem instruktorů.

V poslední, šesté části se opět sejdeme v kroužku. Po závěrečném protažení rukou si sdělíme dojmy a prožitky, zhodnotíme hodinu a rozloučíme se. Loučení probíhá plácnutím dlaní každého dítěte s každým instruktorem.

4.5.2 Struktura zkoumané soutěžní hodiny:

Úvodní kroužek

- seznámení se se soutěžním průběhem kroužku
- vysvětlení pravidel

Rozehřátí

- závod, kdo nejrychleji 3× oběhne středový pilíř lezecké stěny a vrátí se na start.
- první tři místa jsou hodnoceny (1. místo = 3 body; 2. místo = 2 body; 3. místo = 1 bod; hodnocení je stejné pro všechny aktivity)

Rozcvička

- „vyprávění příběhu“
- každý může vyprávět jeden příběh a dostat za něj jeden bod

Posilování

- kdo udělá nejvíce dřepů za 40 sekund (hodnocena první tři místa)
- kdo udělá nejvíce opakování „leh vzad – stoj – leh vpřed – stoj“ (hodnocena první tři místa)
- děti cvičí současně a každý si sám počítá jednotlivé cviky
- instruktoři dohlíží na správnost provedení cviků

Herní část

- Horolezecká baba
 - o Hraje se ve vymezeném prostoru mezi dvěma lezeckými stěnami. Pokud je hráč na stěně a nedotýká se země, je tzv. v domečku. V domečku může zůstat maximálně 5 vteřin. Po opuštění domečku se do něj nesmí vrátit, ale musí běžet do domečku na druhé straně. Koho „baba“ chytne, vypadává a jde mimo vymezený prostor. První tři místa jsou hodnocena. Kdo vyhrál, je „baba“ pro příští hru.
- Lasery
 - o Hraje se ve vymezeném čtvercovém poli. Přes pole jsou natažena dvě lana kolmo k sobě, která drží instruktoři a jedno z dětí. Jedno lano se stále pohybuje zleva doprava a druhé dopředu a dozadu. Lana se pohybují prostorem v neměnné rychlosti a výšce. Výška může být změněna pouze

na okrajích herního pole. Lana představují pohybující se lasery a děti jsou v poli a vyhýbají se jim, lano buď podlezu nebo přeskočí. Koho se lano dotkne, vypadává. Opět jsou hodnocena první tři místa. Vítěz střídá jednoho z vodičů lan.

4.5.3 Struktura zkoumané nesoutěžní hodiny:

Úvodní kroužek

- seznámení se s nesoutěžním průběhem kroužku

Rozehřátí

- sdělím, že se zahřejeme oběhnutím středového pilíře lezecké stěny 3× dokola, sám spontánně vybíhám jako první a běžím s dětmi

Rozcvička

- „vyprávění příběhu“
- každý může vyprávět jeden příběh, vyprávění příběhu je čistě dobrovolné a nikdo do něj není nucen; sám se do vyprávění zapojím

Posilování

- všichni, včetně instruktorů, děláme „pomalé dřepy“. Dřep je rozdělen do 5 fází směrem dolů a 5 fází směrem nahoru. Dokud není řečena následující fáze, setrváváme v předchozí poloze. Já počítám a posílám plácnutí do kola kroužku, kde všichni dřepujeme. Když signál (plácnutí) dorazí zpět ke mně, udávám další fázi. Dále fáze počítám nepravidelně a s různými pauzami.
- všichni postupně cvičíme „leh vzad – stoj – leh vpřed – stoj“. Každý dělá jen 4 opakování, po prvním opakování vyzývám jednoho nebo dva další a ti se přidávají, než nakonec cvičí všichni.

Herní část

- Horolezecká baba
 - o Hraje se ve vymezeném prostoru mezi dvěma lezeckými stěnami. Pokud je hráč na stěně a nedotýká se země, je tzv. v domečku. V domečku může zůstat maximálně 5 vteřin. Po opuštění domečku se do něj nesmí vrátit, ale musí běžet do domečku na druhé straně. Koho „baba“ chytne, nevypadává, ale jde mimo vymezený prostor a po splnění zadaného úkolu se vrací zpět do hry.

- Lasery
 - o Hraje se ve vymezeném čtvercovém poli. Přes pole jsou natažena dvě lana kolmá sobě, která drží instruktoři a jedno z dětí. Jedno lano se stále pohybuje zleva doprava a druhé dopředu a dozadu. Lana se pohybují prostorem v neměnné rychlosti a výšce. Výška může být změněna pouze na okrajích herního pole. Lana představují pohybující se lasery a děti jsou v poli a vyhýbají se jim, lano buď podlezu nebo přeskočí. Koho se lano dotkne, nevypadává, ale jde mimo herní pole a po splnění zadaného úkolu se vrací zpět do hry.

4.5.4 Průběh zkoumaných hodin

Jak již bylo uvedeno, výzkum probíhal na čtyřech kroužcích, a to v jejich dvou strukturovaných modifikacích. Snahou bylo se pokud možno co nejméně odklonit od běžného, standardně probíhajícího kroužku, dodržet všechny jednotlivé bloky kroužku i jejich časový rámec. Tak aby jedinou markantní změnou byl pouze způsob přístupu vedení, a tedy aby případné změny chování a reakce zúčastněných byly především reakcí na změnu přístupu ve vedení a ne reakcí na jiné nežádoucí vlivy a vstupy. I přes to však v kroužcích docházelo k nevyhnutelným odlišnostem – zpětná vazba na jednotlivé hry i celý průběh kroužku, hlášení se k hodnocení oblíbenosti soutěže, zapisování si jmen a výsledků do výzkumného deníku, instalace kamery a její samotná přítomnost.

Dalším drobným specifickým zkoumaných kroužků bylo zdržování se v průběhu úvodu a herní části kroužku jen na jedné polovině stěny tak, aby vše mohlo být zachyceno z rohu místnosti kamerou. Dále pevně daná struktura a rámec kroužku bez průběžného dotváření programu a bez spontánních reakcí na náladu skupiny a požadavky dětí.

4.6 Etika výzkumu:

Etiku výzkumu zajišťuje anonymita všech zúčastněných dětí a nezveřejňování citlivých osobních údajů. O pořizování videozáznamů byli zpraveni rodiče a dali k němu ústní souhlas. Zároveň dali i písemný souhlas s pořizováním záznamů a dokumentací při přihlášení dětí do lezeckých kroužků (viz Příloha 1.). Vlastní jména dětí jsou vždy nahrazena originální zkratkou skládající se ze dvou nebo tří malých i velkých písmen. Veškeré videozáznamy byly pořizeny pouze za účelem výzkumu a mají k nim přístup pouze vedoucí bakalářské práce Jana Hoffmannová a autor práce Šebestián Absolon. Nevznikly žádné kopie videozáznamu a veškeré materiály jsou uloženy na jednom soukromém harddisku.

5 VÝSLEDKY

Tato kapitola se skládá ze tří částí, přičemž každá přináší jiné výsledky, což závisí na použité metodě jejich získání.

V podkapitole „Výsledky videoanalýzy“ se zaměřujeme na hromadné jevy a změny chování zúčastněných dětí v porovnání jednotlivých způsobů vedení kroužků.

Další podkapitola se zabývá subjektivním hodnocením kroužků a aktivit zúčastněných dětí. Dále se tato hodnocení srovnávají v souvislosti s dalšími informacemi o zúčastněných dětech. Podkapitola obsahuje Tabulku 1. Subjektivní hodnocení dětí s uvedenými daty. Dále obsahuje vysvětlivky tabulky a především interpretaci výsledků.

Poslední podkapitola je průnikem dat uvedených v tabulce a dat získaných videoanalýzou. Zaměřuje se na konkrétní chování tří chlapců, kteří uvedli výrazně jiné hodnocení než většina zúčastněných dětí. Popisuje jejich odlišné chování, zabývá se jeho příčinami a zároveň i příčinami jejich negativního hodnocení.

5.1 Výsledky videoanalýzy

Jak již bylo zmíněno na začátku kapitoly, pomocí videoanalýzy kroužků se podařilo zachytit a popsat následující významné jevy chování celých skupin. Postupně byly analyzovány záznamy ze všech kroužků a vždy byla porovnávána soutěžně vedená a nesoutěžně vedená hodina stejného kroužku, kterého se účastnily ty samé děti (v závislosti na docházce). Jelikož ve všech kroužcích byly odvedeny stejně strukturované hodiny, budeme popisovat společné jevy pro více kroužků. Pokud se nějaký výrazný jev odehraje pouze v jednom kroužku, ale již nebude zopakován a potvrzen v jiném, uvedeme, v jakém kroužku se tak stalo.

V analýze videí se zaměříme především na tato témata: motivace, míra vtažení do hry, rychlost zapojení, dobrovolnost vs. odměna a fair-play vs. podvádění. Na závěr je třeba zdůraznit, že pouze prezentujeme vzniklé jevy na konkrétních kroužcích a že daná zjištění a výsledky v nepaušalizujeme a nesnažíme se z nich vyvodit obecně platné závěry.

5.1.1 Motivace

Níže popsaný zachycený jev se odehrál pouze na jednom kroužku (1. čtvrtěční kroužek, soutěžní hodina), jelikož cvičení, při kterém k němu došlo, nebylo nakonec z časových důvodů v následujících kroužcích opakováno, ale bylo nahrazeno jiným cvičením. Jednalo se o posilovací cvik „plank“, kdy všechny děti naráz soupeřily, kdo vydrží ve fyzicky náročné pozici nejdéle. Předpokládaná doba trvání byla 3–5 minut, ale nakonec

trvala téměř 11 minut. Jelikož popisujeme jev odehrávající se pouze na jednom kroužku, můžeme přidat podrobný popis aktivity z videoanalýzy.

Popis videa: Po zahájení cviku plank já a další dva instruktoři opravujeme zúčastněné děti v průběhu cvičení a hlídáme, aby cvičily správně. Dívka „Na“, která hned na začátku kroužku uvedla nesoutěžní preferenci, si po jedné a tři čtvrtě minuty lehla a ukončila cvik. Další, kdo ukončil cvičení, byla dívka „Aa“, a to po dvou minutách a čtvrt. Dívka „Sa“ po celou dobu drží krásně v pozici plank a ani se nehne. Další dívka „Ja“, která opravdu chce vyhrát a uvedla soutěžní preferenci, se velice kroutí a neustále pozici mění. Chlapec „Ra“ také často mění polohu a ukončuje cvik po šesti minutách. Zbývají pouze 4 soutěžící děti a čekají, kdo první vypadne, aby získaly jedno z prvních tří hodnocených míst. Chlapec „Ms“, který již po první minutě říkal, že to už nevydrží, končí až po 9 minutách. Zbývají již jen 3 soutěžící děti. Dívka „Sa“, která také hned na začátku uvedla výraznou nesoutěžní preferenci, ukončuje po 9 minutách a 13 vteřinách. Přes její projevovanou nechuť k soutěži říká, že se chtěla dostat mezi první tři a získat bodové ohodnocení. Dívka „Ja“ končí jako druhá po 10 minutách a 50 vteřinách a nejmladší chlapec, „Mn“ vyhrává s časem 10 minut a 55 vteřin.

Z popisu průběhu této aktivity můžeme vyčíst, jak moc dokáže soutěž děti motivovat a k jakým, až neuvěřitelným, výsledkům je dokáže posunout. Je zajímavé, že se tak stalo i u dívky „Sa“, která nejenže uvedla nesoutěžní preferenci, ale dokonce dala najevo i svou nechuť k soutěžím obecně. I přes to jí stálo za to nejprecizněji ze všech držet v pozici plank a počkat si až na závěr, alespoň na třetí místo. K tomu je nutné uvést, že vyhrála předchozí aktivitu „běhačka“, a i přesto se vyjádřila, že by soutěže již stačilo. Vidíme, že i přes silnou nechuť k soutěžení má ještě silnější potřebu se umístit a nevzdat se.

Na druhou stranu druhá dívka, která uvedla nesoutěžní preferenci, ukončila cvičení hned na začátku, a to s nezájmem o tuto soutěžní aktivitu, nikoli z důvodu fyzického vyčerpání. Zajímavé bylo pozorovat i chování dívky „Ja“, která se k soutěži vyjádřila velmi pozitivně a očividně se snažila vyhrát za každou cenu, i přes zjevnou fyzickou únavu a bolest ze cvičení a nakonec vydržela necelých 11 minut. Chlapci „Ms“ a „Mn“ si začali stěžovat na únavu a bolest již po první minutě, přesto chlapec „Ms“ skončil čtvrtý s časem 9 minut a nejmladší chlapec, „Mn“ celou soutěž dokonce vyhrál s nejvyšším časem 10 minut a 55 vteřin. Myslím, že žádné z dětí by nebylo tak motivováno a výsledně nedosáhlo takových časů a výsledků nebýt soutěže a vzájemného soupeření.

5.1.2 Míra vtažení do hry

Míra vtažení do hry se zajímavě projevila při aktivitě „lasery“. Při soutěžním provedení, kdy hráči mohli vypadnout, byla skupinová dynamika poměrně nízká, v souvislosti se snahou, aby zúčastnění zůstali ve hře co nejdéle. To se naprosto proměnilo, když byla pravidla nastavena nesoutěžně, tedy tak, že se vyřazený po splnění určitého úkolu mohl vrátit do hry. Tím se znatelně zvýšila aktivita dětí, ale zároveň byla jejich opatrnost vystřídána nesoustředěností. Děti se do hřiště často vracely bez rozmyslu, a tak byly v mnoha případech znovu vyřazeny. Což ale nemělo výrazný vliv na jejich aktivitu a vtažení do hry.

5.1.3 Rychlost zapojení

Při aktivitě „běhačka“ jsme pozorovali rozdíly v rychlosti zapojení se do hry. U soutěžně vedených kroužků, kdy se závodilo o první tři místa, se všichni okamžitě vyrovnali na startovní čáru a čekali na pokyn startu. Když bylo odstartováno, zpravidla všechny děti vyrazily s maximálním úsilím. Oproti tomu při stejné, ale nesoutěžní aktivitě docházelo k pozvolnému zapojení. To se projevovalo u dětí individuálně tak, že někteří vyběhli ještě před tím, než jsem dokončil větu s instrukcemi, většina vyrážela v zápětí a vždy se našel i někdo (popřípadě i několik jedinců), kdo naopak se startem otálel, případně vyrazil pomalým krokem.

Tento jev nám ukazuje, že soutěžní přístup je v daných skupinách lepší pro rychlé zapojení se celé skupiny, ale potlačuje individualitu, zatímco při nesoutěžním přístupu se více projevuje osobnost každého dítěte a jeho vlastní aktivita/neaktivita. Můžeme usoudit, že pro skupinu aktivních lidí může být vhodnější použít nesoutěžní přístup tak, aby nebyla jejich vlastní aktivita potlačena. Na druhou stranu skupinu ne zcela nadšených a aktivních účastníků může soutěž více motivovat k rychlejšímu zapojení se.

5.1.4 Dobrovolnost vs. odměna

Jako rozcvička byla zvolena oblíbená aktivita „příběh“. Základem je, že každý, kdo chce, může rozcvičku vést. Ukázalo se, že v soutěžních hodinách, kdy byl za vyprávění příběhu nabídnut 1 bod, se vždy v průměru přihlásilo pět dětí. V nesoutěžních hodinách, kdy bylo vyprávění čistě dobrovolné, se k vedení rozcvičky přihlásily v průměru jen dvě až tři děti, a to jsem ještě ve zhruba polovině případů k aktivitě vybízel. Je zcela zjevné, že odměna zvýšila aktivitu zúčastněných dětí. Na druhou stranu to neznamená, že by odměna byla lepší, záleží na cíli, kterého chceme dosáhnout, jelikož dobrovolné, nezištné jednání je důležitý atribut člověka.

5.1.5 Fair-play vs. podvádění

Velice zajímavá situace nastala při posilování, konkrétně při dřepování. V nesoutěžních hodinách se cvičilo skupinově na pomalé počítání. Některé zúčastněné děti, částečně schované za anonymitu skupiny, necvičily řádně dle pokynů, ale snažily se různým způsobem cvičení obejít. Na druhé straně při soutěžním dřepování – kdo jich udělá nejvíce za 40 sekund, přičemž si každý počítal sám – děti dřepy prováděly správně, ale často uváděly nepravdivé a navýšené výsledky, a to včetně tří vítězných jedinců. Nedá se bohužel určit, do jaké míry děti podváděly vědomě, nebo zda se jen pletly v počtech. U této aktivity tedy docházelo k porušování pravidel a podvádění v obou případech, ale odlišného charakteru.

Jako rozdílný se ukázal vztah fair-play a způsobu vedení při již zmiňované aktivitě „lasery“. V soutěžním podání zúčastněné děti postupně vypadávaly, dokud nezbyl jeden vítěz. Zde se zcela jasně ukázalo, že děti podváděly a nepřiznávaly vyřazení, aby mohly v hřišti zůstat co nejdéle. Zatímco po změně pravidel, aby aktivita nebyla soutěžní, tím, že vyřazený hráč se po splnění určitého úkolu mohl do hry vrátit, se situace změnila. Podvádění téměř vymizelo a děti začaly vyřazení přiznávat vlastní vyřazení. Při aktivitě „lasery“ byly tento efekt a změna chování až překvapivě výrazné a změnily charakter průběhu celé hry.

Ukázalo se tedy, že zvýšená míra podvádění přímo souvisí s dohledem a vnitřní, nebo vnější kontrolou pravidel. Pokud dodržování pravidel nehlídal někdo z venku, ale hlídaly si je zúčastněné děti samy, každé samo sobě, tak dramaticky narostl počet podvádějících.

5.2 Výsledky subjektivního hodnocení zúčastněných

Výsledky subjektivního hodnocení dětí jednotlivých her i celých kroužků jsou, jak můžeme níže vidět, převedené do Tabulky 1: Subjektivní hodnocení zúčastněných. A to tak, aby bylo snadné pracovat s hodnotami uvedenými v tabulce a aby bylo možné jednoduše porovnávat výpovědní hodnoty v souvislosti s dalšími aspekty, jako je věk, pohlaví, preference soutěže/ne-soutěže, a především pořadí umístění dětí v rámci soutěžně vedených hodin. Samotná tabulka se skládá ze tří na sebe navazujících částí a je podrobněji popsána níže ve vysvětlivkách.

Poslední a nejdůležitější podkapitolou je „Interpretace výsledků osobního hodnocení“, ve které podrobněji rozepisujeme konkrétní výsledky a vztahy vyplývající z údajů z tabulky.

5.2.1 Tabulka 1: Subjektivní hodnocení zúčastněných (zkrácená)

Číslo	kroužek	Zkratka	Pohlaví	věk	Pořadí	Soutěž %	Nesoutěž%	Účast	Preference
1	Čt. 1. Soutěž	Ja	dívka	9	1	70%	100%	S.+ N. kroužek	S
2	Čt. 1. Soutěž	Sa	dívka	14	2	80%	100%	S.+ N. kroužek	N
3	Čt. 1. Soutěž	Ra	chlapec	10	3	70%		S. kroužek	
4	Čt. 1. Soutěž	Mn	chlapec	6	3	120%	60%	S.+ N. kroužek	
5	Čt. 1. Soutěž	Na	dívka	11	4	60%	100%	S.+ N. kroužek	N
6	Čt. 1. Soutěž	Ms	chlapec	7	PP	110%	110%	S.+ N. kroužek	
7	Čt. 1. Soutěž	Aa	dívka	7	P	?		S. kroužek	
8	Čt. 1. Hra	Ja	dívka	9		70%	100%	S.+ N. kroužek	S
9	Čt. 1. Hra	Sa	dívka	14		80%	100%	S.+ N. kroužek	N
10	Čt. 1. Hra	Mn	chlapec	6		100%	60%	S.+ N. kroužek	
11	Čt. 1. Hra	Na	dívka	11		60%	100%	S.+ N. kroužek	N
12	Čt. 1. Hra	Ms	chlapec	7		110%	110%	S.+ N. kroužek	
13	Čt. 1. Hra	Dd	chlapec	15			100%	N. kroužek	
14	Čt. 1. Hra	Vl	chlapec	14			100%	N. kroužek	
15	Čt. 1. Hra	Ta	chlapec	7			?	N. kroužek	
16	Čt. 1. Hra	AA	dívka	9			100%	N. kroužek	
17	Čt. 1. Hra	La	dívka	8			100%	N. kroužek	
18	Čt. 1. Hra	Ša	dívka	8			100%	N. kroužek	
19	Čt. 1. Hra	To	chlapec	6			100%	N. kroužek	
20	Čt. 1. Hra	Vy	dívka	12			100%	N. kroužek	
21	Čt. 2. Soutěž	JA	chlapec	8	1	120%	50%	S.+ N. kroužek	S
22	Čt. 2. Soutěž	SA	dívka	9	2	120%	100%	S.+ N. kroužek	S?
23	Čt. 2. Soutěž	NeA	dívka	9	3	80%	100%	S.+ N. kroužek	N
24	Čt. 2. Soutěž	LA	dívka	7	4	100%		S. kroužek	S
25	Čt. 2. Soutěž	Kaa	dívka	11	5	90%		S. kroužek	
26	Čt. 2. Soutěž	PI	chlapec	7	6	120%	120%	S.+ N. kroužek	S?
27	Čt. 2. Soutěž	Va	dívka	6	PP	100%	100%	S.+ N. kroužek	S?
28	Čt. 2. Soutěž	NA	dívka	14	P	70%		S. kroužek	

Pokračování tabulky:

29	Čt. 2. Hra	JA	chlapec	8		120%	50%	S.+ N. kroužek	S
30	Čt. 2. Hra	SA	dívka	9		100%	100%	S.+ N. kroužek	N?
31	Čt. 2. Hra	NeA	dívka	9		80%	100%	S.+ N. kroužek	N
32	Čt. 2. Hra	PI	chlapec	7		120%	120%	S.+ N. kroužek	N?
33	Čt. 2. Hra	Va	dívka	6		100%	100%	S.+ N. kroužek	N?
34	Čt. 2. Hra	Ea	dívka	10			100%	N. kroužek	S
35	Út. 1. Soutěž	Or	chlapec	14	1	90%	50%	S.+ N. kroužek	
36	Út. 1. Soutěž	Mš	chlapec	13	2	50%	50%	S.+ N. kroužek	
37	Út. 1. Soutěž	MN	chlapec	9	3	100%	100%	S.+ N. kroužek	S
38	Út. 1. Soutěž	Ba	dívka	10	4	50%	80%	S.+ N. kroužek	S?
39	Út. 1. Soutěž	Pr	chlapec	9	5	100%	100%	S.+ N. kroužek	N
40	Út. 1. Soutěž	Kn	chlapec	10	6	100%	100%	S.+ N. kroužek	N
41	Út. 1. Soutěž	Man	chlapec	10	7	50%		S. kroužek	N
42	Út. 1. Soutěž	Mš	chlapec	9	7	?	60%	S.+ N. kroužek	
43	Út. 1. Soutěž	Za	dívka	7	8	80%	100%	S.+ N. kroužek	N
44	Út. 1. Soutěž	Oa	chlapec	8	8	90%	90%	S.+ N. kroužek	S?
45	Út. 1. Soutěž	Bs	chlapec	7	8	80%	100%	S.+ N. kroužek	N
46	Út. 1. Soutěž	MS	chlapec	9	PP	?	?	S.+ N. kroužek	N
47	Út. 1. Soutěž	EA	dívka	9	P	90%		S. kroužek	
48	Út. 1. Hra	Or	chlapec	14		90%	50%	S.+ N. kroužek	
49	Út. 1. Hra	Mš	chlapec	13		50%	50%	S.+ N. kroužek	
50	Út. 1. Hra	MN	chlapec	9		100%	100%	S.+ N. kroužek	S
51	Út. 1. Hra	Ba	dívka	10		50%	80%	S.+ N. kroužek	N?
52	Út. 1. Hra	Pr	chlapec	9		100%	100%	S.+ N. kroužek	N
53	Út. 1. Hra	Kn	chlapec	10		100%	100%	S.+ N. kroužek	N
54	Út. 1. Hra	Mš	chlapec	9		?	60%	S.+ N. kroužek	
55	Út. 1. Hra	Za	dívka	7		80%	100%	S.+ N. kroužek	N
56	Út. 1. Hra	Oa	chlapec	8		90%	90%	S.+ N. kroužek	N?
57	Út. 1. Hra	Bs	chlapec	7		80%	100%	S.+ N. kroužek	N
58	Út. 1. Hra	MS	chlapec	9		?	?	S.+ N. kroužek	N
59	Út. 1. Hra	Šn	chlapec	8			120%	N. kroužek	N
60	Út. 1. Hra	Ka	chlapec	12			100%	N. kroužek	N
61	Út. 2. Soutěž	Ama	dívka	12	1	100%	100%	S.+ N. kroužek	N
62	Út. 2. Soutěž	Ela	dívka	10	2	110%	120%	S.+ N. kroužek	S
63	Út. 2. Soutěž	KA	dívka	12	3	60%	120%	S.+ N. kroužek	N
64	Út. 2. Soutěž	Sn	chlapec	8	3	120%	110%	S.+ N. kroužek	N
65	Út. 2. Soutěž	Mj	chlapec	12	4	50%	100%	S.+ N. kroužek	N
66	Út. 2. Soutěž	Nea	dívka	10	5	100%	100%	S.+ N. kroužek	N
67	Út. 2. Soutěž	VA	chlapec	7	6	100%	50%	S.+ N. kroužek	N
68	Út. 2. Soutěž	La	dívka	6	7	100%	100%	S.+ N. kroužek	N
69	Út. 2. Soutěž	Ha	chlapec	8	8	40%	10%	S.+ N. kroužek	N
70	Út. 2. Soutěž	Lš	chlapec	13	9	50%	50%	S.+ N. kroužek	
71	Út. 2. Soutěž	Fp	chlapec	8	10	40%	90%	S.+ N. kroužek	N
72	Út. 2. Soutěž	Ada	dívka	9	PP	100%	100%	S.+ N. kroužek	N
73	Út. 2. Soutěž	Ma	dívka	6	PP	100%	100%	S.+ N. kroužek	N
74	Út. 2. Soutěž	Ana	dívka	12	P	100%	120%	S.+ N. kroužek	N
75	Út. 2. Hra	Ama	dívka	12		100%	100%	S.+ N. kroužek	N
76	Út. 2. Hra	Ela	dívka	10		110%	120%	S.+ N. kroužek	S
77	Út. 2. Hra	KA	dívka	12		60%	120%	S.+ N. kroužek	N
78	Út. 2. Hra	Sn	chlapec	8		120%	110%	S.+ N. kroužek	N
79	Út. 2. Hra	Mj	chlapec	12		50%	100%	S.+ N. kroužek	N
80	Út. 2. Hra	Nea	dívka	10		100%	100%	S.+ N. kroužek	N
81	Út. 2. Hra	VA	chlapec	7		100%	50%	S.+ N. kroužek	N
82	Út. 2. Hra	La	dívka	6		100%	100%	S.+ N. kroužek	N
83	Út. 2. Hra	Ha	chlapec	8		40%	10%	S.+ N. kroužek	N
84	Út. 2. Hra	Lš	chlapec	13		50%	50%	S.+ N. kroužek	
85	Út. 2. Hra	Fp	chlapec	8		40%	90%	S.+ N. kroužek	N
86	Út. 2. Hra	Ada	dívka	9		100%	100%	S.+ N. kroužek	N
87	Út. 2. Hra	Ma	dívka	6		100%	100%	S.+ N. kroužek	N
88	Út. 2. Hra	Ana	dívka	12		100%	120%	S.+ N. kroužek	N
89	Út. 2. Hra	JA	chlapec	10			50%	N. kroužek	N
90	Út. 2. Hra	Maš	chlapec	10			-10%	N. kroužek	

Vysvětlivky: Každé z dětí je označeno vlastní zkratkou, aby byla zachována anonymita dětí. Ke každému dítěti náleží sloupec, který nám říká, v jakém z kroužků bylo dítě přítomno. Ve sloupci „věk“ je uveden věk dítěte v letech a ve sloupci „pohlaví“ je uvedeno, zda se jedná o chlapce či dívku. Děti jsou seřazeny podle pořadí v soutěžních kroužcích, které je v následujícím sloupci uvedené, kdy „PP“ znamená „předposlední“ a „P“ „poslední“. Ve sloupcích „Soutěž%“ a „Nesoutěž%“ je u dětí, které byly na kroužku přítomné, vyjádřeno jejich osobní hodnocení kroužku, kdy procenta značí, jak moc se jim kroužek celkově líbil. Procentuální škála jde od -20 % do 120 %. Čím více procent, tím lépe je kroužek hodnocen a čím méně, tím hůře. Hodnota 120 % znamená, že při hodnocení technikou „teploměr“ děti pouze nezvedly ruku nad hlavu, ale skákaly do výšky radostí, případně zvedly obě ruce. 110 % znamená, že si při hodnocení stoupaly na špičky. Rozmezí mezi 100 % a 0 % nám ukazuje výše natažené paže, kdy v 50 % je paže vodorovně. Hodnota -10 % znamená, že děti nejenže ukazovaly na zem, ale také si sedly, případně se dotýkaly země dlaní, -20 % značí, že si děti při hodnocení úplně lehly na zem. Otazník („?“) značí žádnou, případně nejasnou odpověď. Ve sloupci „účast“ je uvedeno, zda se děti zúčastnily obou kroužků (Soutěžního i Nesoutěžního = S.+N.), nebo pouze soutěžního (S.), případně pouze nesoutěžního (N.). Stejně tak zkratky „S“ a „N“ značí „soutěž“ a „nesoutěž“ ve sloupci „preference“, kdy se děti vyjadřovaly, jaký typ her upřednostňují.

Barevné označení ve sloupcích „soutěž%“ a „nesoutěž%“ ukazuje, jaký z typů kroužku děti hodnotily lépe:

- Žlutá = dítě hodnotilo výrazně lépe (o více než 20 %) nesoutěžní kroužek
- Tmavě žlutá = dítě hodnotilo lépe (o 20 % a méně) nesoutěžní kroužek
- Zelená = dítě hodnotilo soutěžní i nesoutěžní kroužek shodně
- Tmavě červená = dítě hodnotilo lépe (o 20 % a méně) soutěžní kroužek
- Červená = dítě hodnotilo výrazně lépe (o více než 20 %) soutěžní kroužek
- Šedá = odpověď nebyla započtena, pro nejasnost výpovědi

5.2.2 Interpretace výsledků osobního hodnocení

5.2.2.1 Hodnocení soutěžních a nesoutěžních kroužků

Výsledky hodnocení 35 dětí, které se účastnily soutěžního i nesoutěžního kroužku:

- 6 dětí hodnotilo výrazně lépe (o více než 20 %) nesoutěžní kroužek
- 4 děti hodnotily výrazně lépe (o více než 20 %) soutěžní kroužek
- 7 dětí hodnotilo lépe (o 20 % a méně) nesoutěžní kroužek
- 2 děti hodnotily lépe (o 20 % a méně) soutěžní kroužek
- 14 dětí hodnotilo soutěžní i nesoutěžní kroužek shodně
- 2 děti nebyly započteny, pro nejasnost výpovědi

Z těchto hodnot můžeme vyčíst, že nejvíce dětí – 14 z 33 dětí (42 % hodnotících) hodnotilo oba kroužky stejně, bez ohledu na jejich způsob vedení a průběh. Téměř stejný počet dětí – 13 (40 %) pak hodnotilo lépe kroužky nesoutěžní, oproti tomu jen 6 dětí (18 %) lépe hodnotilo kroužek soutěžní. Zde se ukazuje rozdíl 7 dětí (22 % hodnotících), které upřednostnily nesoutěžní kroužek.

Můžeme tedy říci, že při nesoutěžním vedení kroužku ho 27 dětí z 33 (82 %) hodnotilo stejně a nebo lépe, což můžeme jednoznačně považovat za výraznou většinu. V opačném případě soutěžní kroužek hodnotilo lépe nebo shodně 20 dětí (60 %), což nám stále ukazuje, že většina byla spokojená, ale rozhodně ne v takovém počtu. Nemůžeme říci, že by byl jeden ze způsobů vedení špatný - oba jsou hodnoceny kladně, jen v jiném poměru. Tím se dostáváme k předpokládanému výsledku, že nejlepším způsobem vedení by byla právě kombinace soutěžního a nesoutěžního přístupu. Námi získaná data přesně ukazují, v jakém poměru by tak mělo být. Na zkoumaných lezeckých kroužcích by ideální poměr byl zhruba 2 : 1, tedy dvojnásob nesoutěžních aktivit než soutěžních.

Pro mne jako lezeckého instruktora této skupiny dětí má toto zjištění svoji váhu. Uvědomuji si, že nálada ve skupině sice tíhne k nesoutěžnímu přístupu, tak jak byly kroužky mnou vedené doposud, ale že 18 % dětí hodnotí soutěžní vedení lépe. Z mé strany by tedy měla přijít intervence v podobě zavedení soutěžních her (v poměru 2 : 1) do výuky lezeckých kroužků, tak aby kroužky pokud možno ideálně vyhovovaly všem.

5.2.2.1.1 Souvislost s věkem dítěte

Jednou z hlavních otázek této bakalářské práce je, jak jsou soutěž a hra vnímány dětmi různého věku. Jak jsme zmínili v teoretické části v kapitole o vývojové psychologii, vývoj dítěte se dá rozdělovat do více fází. Zdeněk Matějček (1986), rozlišuje následující vývojové

fáze: mladší školní věk (6–8 let), střední školní věk (9–11 let) a starší školní věk (12–15 let). Toto dělení využijeme, jelikož je pro nás vhodné jak kvůli odlišnosti výpovědí mezi vývojovými skupinami, tak pro rozdělení zúčastněných dětí na tři početně poměrně vyrovnané skupiny.

14 dětí mladšího školního věku (6–8 let) se zúčastnilo hodnocení obou zkoumaných hodin. 5 z nich lépe hodnotilo soutěžní vedení, další 3 děti lépe hodnotily nesoutěžní hodinu a největší počet – 6 dětí hodnotilo kroužky stejně.

Hodnotících dětí v druhé vývojové fázi (9–11 let) bylo 11. Zde se hodnoty dostávají do opačného poměru, kdy pouze 1 dítě hodnotilo lépe soutěžní kroužek, již 5 dětí hodnotilo lépe nesoutěžní hodinu a opět 5 dětí hodnotilo obě hodiny shodně.

U třetí vývojové fáze (12–15 let) hodnotilo obě dvě sledované hodiny 8 dětí. Hodnoty zůstaly již podobné jako u předchozí vývojové fáze. Opět pouze 1 dítě, hodnotilo lépe kroužky soutěžní, 4 děti hodnotily lépe kroužek nesoutěžní a již jen 3 děti hodnotily oba kroužky bez rozdílu.

Zde se projevilo, že potřeba soupeření, soutěže a vzájemného porovnávání se, je nejsilnější u dětí mladšího školního věku, ale s narůstajícím věkem postupně klesá. Toto zjištění je v souladu s teorií vývojové psychologie.

5.2.2.1.2 Souvislost s pohlavím dítěte

Další otázkou je, zda bude pohlaví dítěte přímo souviset s pozitivnějším hodnocením jednoho, či druhého způsobu vedení. Děti, které se zúčastnily obou pozorovaných hodin a posléze obě dvě výzkumné hodiny ohodnotily, bylo 33. Z toho 16 dívek a 17 chlapců. Výsledky sice nejsou překvapující, naopak, spíše očekávané, ale o to důležitější jsou.

Z 16 dívek pouze 1 hodnotila lépe soutěžní hodinu, 9 dívek hodnotilo lépe nesoutěžní hodinu a 6 dívek hodnotilo hodiny shodně.

Ze 17 chlapců jich naopak 6 hodnotilo lépe soutěžní hodinu, pouze 3 chlapci hodnotili lépe nesoutěžní hodinu a 8 chlapců hodnotilo obě hodiny stejně.

Pro lepší srovnání nebudeme počítat s dětmi, které obě hodiny hodnotily stejně. Poté vidíme, že pouze 1 z 10 dívek (10 %) hodnotila lépe soutěžní kroužek a oproti tomu soutěžní kroužek hodnotilo lépe 6 z 9 chlapců (67 %).

To je tak výrazný rozdíl, že na jeho základě můžeme předpokládat, že chlapci upřednostňují soutěž mnohem více než dívky, které ji téměř nevyhledávají.

5.2.2.1.3 Souvislosti s preferencemi

Jeden z doprovodných údajů je vlastní preference soutěžních (S.), nebo nesoutěžních (N.) aktivit. V úvodu kroužku mohly děti dobrovolně uvést svou preferenci, tu uvedlo 34 z 55 dětí, přičemž 5 odpovědí nebylo relevantních, jelikož na každém z kroužků děti uvedly jinou preferenci. To mohlo být způsobeno nepochopením dotazu, ovlivněním skupinou, ale i změnou názoru.

Celkově bylo uvedeno 6 soutěžních a 23 nesoutěžních preferencí. I přes to, že ne všechny uvedené preference nakonec odpovídaly hodnocení, téměř čtyřnásobek dětí se vědomě hlásilo k nesoutěžním aktivitám, což rozhodně můžeme považovat za výrazný rozdíl.

Ze 4 dětí se soutěžní preferencí, které se zúčastnily obou kroužků, pouze 1 dítě (jen čtvrtina z nich) nakonec lépe hodnotilo soutěžní kroužek. Dále 1 dítě hodnotilo kroužky shodně a další 2 děti nakonec hodnotily lépe nesoutěžní kroužek.

Z 19 dětí s nesoutěžní preferencí, které se zúčastnily obou kroužků, téměř polovina, 9 dětí nakonec hodnotilo lépe uvedený nesoutěžní kroužek. Dalších 7 dětí hodnotilo kroužky stejně a jen 3 děti nakonec lépe hodnotily opačný než jimi uvedený, tedy soutěžní kroužek.

Tato data nejsou pro náš výzkum až tak zásadní, ale rozhodně potvrzují předchozí zjištění, že ve sledovaných zájmových lezeckých kroužcích převažuje nesoutěžní zaměření dětí. Jelikož se objevily velké rozdíly mezi hodnotami i poměry, můžeme dokonce říci, že nesoutěžní nálada převažuje výrazně. Na druhou stranu jsou pro nás stále cennější samotná subjektivní hodnocení dětí, protože preference nevedly všechny zúčastněné děti, a tak tyto výsledky můžeme brát jako doplňující k předchozím zjištěním.

5.2.2.2 Celkové pozitivní a negativní hodnocení kroužků

Jedním z důležitých parametrů, který můžeme z výsledků vyčíst, je, jak celkově děti kroužky hodnotí. Objevuje se velice uspokojivý fakt, že pouze 4 hodnocení celého kroužku z celkových 90 jsou negativní (pod 50 %), a to jen od 3 zúčastněných z celkových 55 dětí. To nám říká, že téměř všechny děti jsou v kroužcích spokojeny a hodnotí je kladně. Dokonce více než polovina – 52 hodnocení dosáhla nejvyšších možných hodnot (100–120 %), čímž můžeme podložit kvalitu kroužků.

V číslech:

- 52 z celkových 90 hodnocení bylo stoprocentních (100–120 %)
- 15 z celkových 90 hodnocení bylo průměrných (50 %) a lehce nadprůměrných (60 %)
- 14 z celkových 90 hodnocení bylo výrazně nadprůměrných (70–90 %)
- 5 z celkových 90 hodnocení bylo nejasných, nebo nebyla vůbec uvedena
- 4 z celkových 90 hodnocení byla negativní (pod 50 %)

Negativní hodnocení uvedli tři chlapci:

Prvním je osmiletý chlapec „Fp“, který se také účastnil obou výzkumných hodin. V soutěžní hodině byl celkově desátý, neumístil se na žádné výtěžné příčce a přidělil hodině hodnocení 40 %, stejně tak uvedl nesoutěžní preferenci. S předchozím chlapcem má mnoho shodných či velice podobných atributů včetně například stejného herního průměru. Rozdílem je hodnocení druhého nesoutěžního kroužku, který hodnotí velice dobře (90 %). Projevuje se nám korelace hodnocení s nesoutěžní preferencí, jelikož všechny aktivity v nesoutěžní hodině hodnotí kladně s herním průměrem 90 %. Zde se nám objevuje jasná souvislost mezi kladným prožitím kroužku a způsobem jeho vedení. Je pravděpodobné, že soutěžní hodinu hodnotil negativně, jelikož byl na desáté pozici a neumístil se na horních příčkách ani v jedné aktivitě. Oproti tomu stejné aktivity vedené nesoutěžně hodnotil velice dobře a i kroužek ho výsledně více bavil.

Druhým je osmiletý chlapec „Ha“, který se účastnil obou výzkumných hodin. V soutěžní hodině byl celkově osmý, umístil se jako první v jedné aktivitě a hodině přidělil hodnocení 40 %, uvedl nesoutěžní preferenci. Z pěti aktivit jednu označil za mírně nadprůměrnou (60 %) dvě za vynikající (100 %) a dvě ohodnotil negativně (30 % a -10 %). Jelikož tři z pěti aktivit označil pozitivně, můžeme usuzovat, že výsledné negativní hodnocení nebylo ovlivněno jen konkrétními soutěžními činnostmi, ale i jinými aspekty, které nemůžeme určit. To nám potvrzuje i to, že nemůžeme předpokládat negativní ovlivnění hodnocení osmým místem, jelikož jediné aktivitě, kterou vyhrál a ve které se umístil na prvním místě, udělil -10 %. Dále se tento fakt těžko přisuzuje i nesoutěžní preferenci, jelikož nesoutěžní hodině přidělil ještě horší hodnocení (10 %), a to navzdory tomu, že v nesoutěžní hodině hodnotil tři aktivity totožně a dvě pouze v opačném poměru, tedy se stejným výsledným herním průměrem.

Třetím je desetiletý chlapec „Maš“, který se účastnil pouze nesoutěžní hodiny, přidělil jí hodnocení 10 % a neuvedl preferenci. Zde zcela jasně koreluje hodnocení jednotlivých her

s výsledným hodnocením, kdy herní průměr je dokonce záporný: -8 %. Bohužel chlapec nebyl přítomen na soutěžní hodině, a nemůžeme tedy výsledky porovnat. Lze však předpokládat, že pokud ho ani jedna z aktivit nebavila, tak by soutěžní vedení totožných her jeho hodnocení výrazně nezměnilo. Můžeme se domnívat, že chlapec nemá o lezecké kroužky zájem a nebaví ho. Teď je tedy na mne jakožto hlavním instruktorovi, jak s touto informací budu dál pracovat.

5.3 Průnik výsledků videoanalýzy a osobního hodnocení zúčastněných

Díky videozáznamu máme možnost se stále vracet k jednotlivým kroužkům, přezkoumávat je a zaměřit se na konkrétní děje a momenty, které vplynuly v průběhu zpracovávání.

Právě tak tomu je ve výše uvedeném případě, kdy tři chlapci celkově hodnotili kroužky negativně a nepodařilo se zcela jasně vysvětlit proč a najít souvislosti s jinými daty.

5.3.1 Chování jedinců negativně hodnotících kroužky

Chlapci „Fp“ a „Ha“ jsou sourozenci, dvojčata, již v úvodu kroužku, když odpovídají na otázku preference, je zřejmé, že chlapec „Ha“ si není jistý svou vlastní odpovědí, a tak ji otočením a pohledem hledá u svého bratra. Podle něj se také rozhodl zvednout ruku, z čehož nám vyplývá, že buď otázce nerozuměl, nebo neuměl sám odpovědět. Tím se potvrzuje i předpoklad vyplývající z Tabulky 1: Subjektivní hodnocení zúčastněných, a to že jeho uvedená preference nesoutěžních kroužků není reálná a pozbývá hodnoty.

Na konci videa, při hodnocení jednotlivých her a kroužku je naopak dobře vidět, že se zde rozhoduje sám a jeho výpovědi jsou věrohodné.

Hned při první aktivitě, „běhačce“, vidíme, že oba chlapci vybíhají úplně poslední. „Fp“ se oproti „Ha“ rychle chytá nadšení ostatních a sám s vervou vybíhá. „Ha“ svého bratra těsně následuje, ale nevypadá příliš vtažen do dění okolo.

Chlapec „Maš“ přichází až po této první aktivitě, pozdě jako obvykle a bez zjevného nadšení, spíše s určitou pózou. Sám ho přivítám, sdělím mu, že může „běhačku“ vynechat a ať se k nám raději přidá. Reaguje sice tím, že se vrátí a nikam neběží, ale zároveň se nepřidává k ostatním do sedícího kroužku, ale stojí na kraji a hlasitým hovorem na sebe upozorňuje.

Hned v navazující aktivitě „příběh“, kdy já sám začnu vyprávění příběhu a všichni se okamžitě přidávají, se na první pohled přidává také, ale pouze rychle napůl provede jedno opakování cviku a hned si zase stoupá, zatímco ostatní dělají další opakování. Je zřejmé,

že se chlapec svým chováním snaží vyčlenit ze skupiny a zároveň tím na sebe upozornit. I všechny další aktivity probíhaly v podobném duchu. Jeho chování tedy zcela odpovídá jeho hodnocení aktivit, jelikož neměl zájem se do nich zapojit, tak je ani nemohl hodnotit kladně. Z nahrávky vzniká jasný pocit, že chlapec nemá motivaci se jakkoli zapojovat a na kroužku se podílet vlastní aktivitou.

Toto vše mohu potvrdit i ze své praxe při práci v tomto kroužku a s tímto chlapcem konkrétně. Jeho chování zcela zřejmě pramení z toho, že sám chtěl kroužek v pololetí opustit, ale byl „přemluven“ rodiči, aby v něm zůstal. Zajímavé byly jeho důvody pro opuštění kroužku, jelikož nešlo o to, že by ho nebavil nebo ho nebavilo lezení samotné, případně se necítil dobře ve skupině. Jeho důvodem bylo, že sám necítil pokrok a zlepšování se v lezení, a tak i když ho to bavilo, ztratil důvěru ve své schopnosti a motivaci kroužek dál navštěvovat. Jeho odlišné chování i hodnocení tedy můžeme přisuzovat hlavně nedobrovolnému pokračování v navštěvování kroužku.

Pro mne jako jeho sportovního vedoucího se tímto znovu otevírá otázka jeho pokračování v kroužku. I když jsem to s ním i s jeho rodiči několikrát řešil, otevřu tuto otázku znovu a tím i diskusi o jeho budoucím navštěvování kroužku v příštím školním roce.

Chlapci „Fp“ a „Ha“ se do rozcvičky „příběh“ sice zapojili, ale opět až jako jedni z posledních, přičemž „Ha“ se zapojil jako úplně poslední a ani se nesnažil cviky provádět správně. Evidentní byl jeho nezájem o danou disciplínu, kterou později hodnotí 30 %. Jeho bratr „Ha“ se sice zapojuje a cvičí poměrně stejně jako ostatní děti, ale zhruba v polovině cvičení se chlapci „Fp“ a „Ha“ začnou pošťuchovat a navzájem se uhodí. Jelikož byli ve skupině mezi ostatními dětmi, nevšiml jsem si toho, a na situaci tudíž nereagoval. „Fp“ cvičil dál, ale „Ha“ chvíli sedí s hlavou v dlaních. Toho si všimá pomocná instruktorka a ptá se ho, jestli je vše v pořádku. Po dotazu „Ha“ opět začíná cvičit s ostatními.

Při další aktivitě, „posilování“, „Ha“ není vidět a „Fp“ zaujatě cvičí, dokonce se i hlasitě směje, po chvíli k němu jeho bratr přijde a již podruhé se začnou pošťuchovat. Tentokrát je to poměrně nevinné a já se dál věnuji předříkávání cvičení. Když v průběhu cvičení dovolím „Fp“ dojít si na záchod, s jásotem odbíhá. „Ha“ ohodnotil posilování záporně (-10 %), byť na pohled normálně cvičil, i když bylo vidět, že ho z pomalých dřepů bolely nohy (což v podstatě všechny). „Fp“ hodnotil posilování 90 %, přičemž se ale poloviny neúčastnil, jelikož byl na záchodě.

V dalších dvou aktivitách se oba chlapci nadšeně zapojují a hrají bez viditelných odlišností, což zcela odpovídá i jejich schodnému hodnocení disciplín: 100 %.

Kladné hodnocení kroužku a aktivit chlapce „Fp“ vyplývá i z videozáznamu a jeho chování v kroužku. Sice občas pomaleji reaguje při změně aktivity, ale s nadšením se zapojuje do dění.

Oproti tomu není zcela jasné velice nízké (10 %) hodnocení kroužku chlapce „Ha“. Je sice zřejmé, že ho první tři aktivity nijak nevtáhly a nezaujaly, ale posledních dvou se aktivně a s nadšením účastnil. Je možné, že vliv na jeho špatné rozpoložení po kroužku mohlo mít opakované strkání se s bratrem. Také je výrazné jeho pomalé zapojení se do aktivit, což může být způsobeno buď nízkou motivací, nebo nedostatečným porozuměním pravidel.

Opět to jsou pro mne jakožto vedoucího cenné informace, se kterými mohu pracovat a pomocí kterých mohu předcházet podobným jevům. Pozitivní účinek by mohla mít má zvýšená pozornost směrem k nim, důkladnější vysvětlování pravidel a dotázání se, jestli jim rozumějí, ale také rozdělování chlapců „Fp“ a „Ha“ tak, aby si od sebe odpočinuli a nebyli vzájemně agresivní.

6 DISKUSE

V této části bakalářské práce uvádíme do souvislostí některé výzkumem získané poznatky a výsledky a konfrontujeme je mezi sebou nebo s poznatky z odborné literatury. Dále navrhujeme určitá opatření a zvažujeme jejich možné důsledky.

Nejprve se zaměříme na hlavní výzkumný cíl. Je velice důležité, zda se nám hlavního cíle podařilo dosáhnout a k jakým závěrům jsme došli. V první části hlavního cíle jsme si stanovili zachytit a popsat vliv soutěžního a nesoutěžního způsobu vedení na zúčastněné děti, jejich reakce a změnu chování. Díky videostudii se nezpochybnitelně podařilo velice dobře (nejspíše lépe, než by bylo možné jinými metodami) zachytit téměř všechny odehrávající se jevy. Je pravda, že ne vše se vždy do záběru vešlo, a ani zvukové podmínky nebyly vždy ideální, zato zde byla možnost video vždy zastavit nebo přetočit zpět, a o to lépe rozklíčovat dění. Tím se dostáváme k videoanalýze, která spočívá v přepisu dění ve videu do textové podoby. Díky zmíněné dobré práci s videem byl i přepis neboli popis událostí dobře zpracovatelný, a to s důrazem na co největší objektivitu. Samotný vliv soutěžního a nesoutěžního způsobu vedení na chování zúčastněných dětí se podařilo prokázat, a to především konkrétním popisem hromadných jevů a chování dětí, konkrétně: motivace, míra vtažení do hry, rychlost zapojení, dobrovolnost vs. odměna a fair-play vs. podvádění. Různé aktivity podněcují odlišné způsoby chování, proto byla snaha vytvořit strukturu hodiny tak, aby aktivity byly pestré, a tak bylo možné zachytit co nejvíce typů chování.

V druhé části hlavního cíle je snaha zachytit a popsat výsledné subjektivní hodnocení soutěžních a nesoutěžních aktivit včetně kroužku samotného. Toho bylo dosaženo pomocí zpětnovazební techniky „teploměr“. Je sice pravda, že to není zcela standardní technika, zato je velice dobře čitelná a umožňuje snadný přepis a práci s daty. Především je dobře srozumitelná i pro malé děti, což byl jeden z hlavních důvodů výběru této techniky.

Dílčím cílem bylo zachycené a popsané jevy porovnat s ohledem na věk, pohlaví a vlastní preference dětí. Přesně to se díky předchozí sumarizaci dat podařilo. U tohoto počtu respondentů bohužel není možné výsledky zobecňovat, ale to jsme si ani nekladli za cíl; pro danou skupinu respondentů jsou bez pochyb platné. Na druhou stranu neodporují, spíše naopak, jsou v souladu s poznatky z odborné literatury. Například, že soutěž je důležitější a žádanější u chlapců než dívek, a to především v mladším školním věku (konkrétně 6–8 let).

Nakonec se pokusíme rozepsat i další limity práce a možné vstupující faktory, které mohly ovlivnit chování a hodnocení dětí nebo kroužek samotný. Jelikož není možné

určit a vysledovat, v jaké náladě dítě do kroužku přichází a co mu předcházelo, nedá se tedy se stoprocentní jistotou říci, že jeho chování a subjektivní hodnocení jsou ovlivněné pouze jedním ze zvolených přístupů vedení. Můžeme pouze předpokládat, že pokud se před kroužkem nestane dítěti něco opravdu závažného, tak se v průběhu hodiny uvolní a bude se chovat přirozeně. Zde můžeme uvést příklad z praxe, kdy jednoho, na první pohled zcela běžného dne se téměř všechny děti obou výukových hodin chovaly naprosto odlišně a nesoustředěně. Až v průběhu kroužků jsme se dozvěděli, že právě ten den (a večer) jsou „čerti“. Dokonce téměř všechny děti přiznaly strach, ze které pramenila jejich nesoustředěnost a roztěkanost. Samozřejmě jsme se podobnému efektu snažili vyhnout a naplánovali termín výzkumných hodin tak, aby neprobíhaly v jakkoli specifických dnech. V této práci jsme se zaměřili i na chování tří konkrétních chlapců, jejichž hodnocení i chování se výrazně vymykalo většině. U nich jsme díky videoanalýze (a praxi s jedinci) dokázali popsat, či alespoň nastínit důvody jejich negativního hodnocení i důvody jejich chování.

V neposlední řadě je třeba zmínit i pozitivní vstupní faktory, které mohly výzkum ovlivnit. Například můžeme uvést, že kladné hodnocení obou výukových hodin je důsledkem obliby kroužku, lezení a nebo i instruktorů a jejich vedení.

7 ZÁVĚR

V první řadě je potřeba zopakovat, že prezentované závěry jsou výsledkem kvalitativního, nikoli kvantitativního šetření, nedají se zobecnit a použít jako všeobecně platné pro způsoby vedení všech volnočasových sportovních kroužků. Přináší další vhled do této problematiky a osvětlují některé typy skupinového chování v reakci na soutěžní a nesoutěžní způsob vedení.

Pomocí videoanalýzy jsme zjistili, že zmíněné způsoby vedení rozhodně mají vliv na chování dětí a v kapitole „Výsledky“ jsme popsali konkrétní změny chování v následujících oblastech: motivace, míra vtažení do hry, rychlost zapojení, dobrovolnost vs. odměna a fair-play vs. podvádění.

Shrnutí konkrétních výsledků videoanalýzy: Soutěž ve většině případů zvyšuje motivaci a jen výjimečně demotivuje. Nesoutěžní přístup podpořil vtažení dětí do hry a zvýšil skupinovou dynamiku. Naproti tomu vedl ke snížení soustředěnosti účastníků. Soutěžní přístup taktéž zvyšuje rychlost zapojení do hry, na druhou stranu potlačuje spontánní zapojení přirozeně aktivních účastníků. Ukázalo se, že při získání odměny (v podobě bodového ohodnocení) v soutěžním přístupu se výrazně zvýšila aktivní účast při dané činnosti. Oproti tomu v nesoutěžní hodině vždy došlo k dobrovolnému aktivnímu zapojení, ale v menším počtu zapojených. Podvádění a nedodržování pravidel se objevilo v obou zkoumaných přístupech vedení, jen jiného charakteru. V soutěžním přístupu se však tak dělo ve výrazně větší míře, a to za účelem vyhrát za pomoci podvodu, nikoli si aktivitu pouze ulehčit, jak tomu bylo při nesoutěžních aktivitách.

Další podstatné závěry nám přinesly výsledky subjektivního hodnocení dětí. Prvním je, že z celkových 33 dětí, které hodnotily oba výzkumné kroužky, jich necelá polovina (42 %) hodnotila oba kroužky shodně, bez ohledu na to, jakým způsobem byla hodina vedena. Téměř stejný počet dětí (40 %) hodnotilo lépe kroužek nesoutěžní a zbylé děti (18 %) hodnotilo lépe kroužek soutěžní. Z toho vyplývá dvojnásobná obliba nesoutěžních kroužků. Zároveň nám však tyto výsledky ukazují i důležitost soutěžního přístupu, jen by jeho míra ve zkoumaných kroužcích měla být poloviční. Tato zjištění potvrzují i samotné preference dětí.

Výsledky subjektivního hodnocení v souvislosti s věkem a pohlavím nám říkají, že chlapci mají jednoznačně soutěž v mnohem větší oblibě než dívky, které ji naopak téměř nevyhledávají. Při zkoumání vlivu věku dětí jsme došli k (teorii potvrzujícím) závěrům, že soutěž v součtu hodnotily lépe pouze děti v první ze tří vývojových fází, tedy děti

mladšího školního věku (6–8 let). Ve středním školním věku (9–11 let) a starším školním věku (12–15 let) naopak převažoval v podobném poměru přístup nesoutěžní.

Velice uspokojivým zjištěním bylo, že pouze 4 z 90 hodnocení byla negativní (pod 50 %), a to pouze od tří zúčastněných dětí.

Konečným důležitým krokem bylo vysledování konkrétního chování tří chlapců, kteří kroužky hodnotili negativně, a popsání jevů, proč tomu tak mohlo být.

Výsledně můžeme potvrdit, že se podařilo odpovědět na všechny výzkumné otázky, které vedly k zodpovězení jak cíle dílčího, tak, a to především, cíle hlavního. Podařilo se nám zachytit a popsat vliv soutěžního a nesoutěžního způsobu vedení zájmových lezeckých kroužků na zúčastněné děti, jejich reakce, změnu chování a výsledné subjektivní hodnocení soutěžních a nesoutěžních aktivit včetně kroužku samotného.

Závěrem bychom chtěli navrhnout další možnosti výzkumu v této oblasti a rozšíření práce. Tato práce může být inspirací pro šetření podobného charakteru na jiných sportovních volnočasových kroužcích, kdy by se daly výsledky prací porovnat a zjistit, zda se námi uvedené výsledky vyskytují i v jiném prostředí, a výsledně by šly vyvozovat závěry obecnějšího charakteru. Také je možné setrvat ve stejném prostředí a prohloubit výzkum s přenosem do praxe, například pomocí metod akčního nebo kritického výzkumu. V neposlední řadě by bylo přínosné získané výsledky aplikovat v praxi, vytvořením výukové hodiny skládající se z obou zkoumaných přístupů vedení, a pozorovat, zda se opravdu podaří dosáhnout ideální výuky pro všechny zúčastněné.

8 SOUHRN

V bakalářské práci se zabýváme porovnáváním soutěžního a nesoutěžního přístupu, sledujeme a popisujeme jejich dopad a vliv na chování zúčastněných dětí. Cílem práce je objevit konkrétní hromadné jevy v chování dětí u obou zvolených způsobů vedení a zjistit, jaký přístup děti subjektivně lépe hodnotí. Práce se skládá ze dvou částí, první je přehled poznatků a teoretické zakotvení v tématech, kterými se práce zabývá. Druhou, praktickou částí je popis přípravy a průběhu výzkumu a použitých metod, dále zpracování a výsledná interpretace dat.

Teoretická část se skládá ze stručného popisu pohybové aktivity, volného času a volnočasových aktivit. Kapitola zabývající se vývojovou psychologií je v rámci teoretické části nejobsáhlejší a nejdůležitější. Popisujeme zde příslušné chování a vývoj pro věková období mladšího a staršího školního věku, což je věk zúčastněných dětí. V dalších kapitolách zmiňujeme soutěž i hru a věnujeme se horolezectví a lezení na umělých stěnách, jelikož se samotný výzkum odehrává na volnočasovém lezeckém kroužku.

Praktickou částí jsou kapitoly „Metodika“ a „Výsledky“. V první z těchto kapitol podrobně popisujeme použité metody, důvody pro jejich zvolení a vývoj výzkumu. Také zde popisujeme výzkumný soubor – počet a věk respondentů, sběr dat a zpracovávání a analýzu dat. Kapitola „Výsledky“ je nejvýznamnější a nejrozsáhlejší kapitolou. Její rozsah je dán použitím více výzkumných metod a jejich průnikem a zároveň mnoha různými znaky, na které jsme se v případové studii zaměřili. Použitými metodami je videoanalýza a zpětná vazba dětí. Pomocí videoanalýzy jsme vysledovali konkrétní hromadné jevy v chování dětí a popsali je v souvislosti se soutěžním a nesoutěžním způsobem vedení. Díky zpětné vazbě dětí jsme byli schopni určit, jaký ze způsobů vedení je oblíbenější, a dále tato data porovnat v souvislosti s údaji o zúčastněných dětech, jako je věk a pohlaví. Na závěr jsme se zaměřili na tři vymykající se jedince a pomocí kombinace obou metod jsme byli schopni popsat jejich chování a vyvodit příčiny jejich negativního hodnocení.

Kvality práce vidíme především v kombinaci výzkumných metod a rozsáhlých výsledků, které se podařilo dobře vysledovat a vyvodit. Přínosem práce je příspěvek do řešení problematiky soutěžního a nesoutěžního způsobu vedení, dále možnost navázání na výzkum, buď pokračováním ve stejné oblasti a rozšířením dat, nebo aplikací na jiné sportovní a volnočasové kroužky. V neposlední řadě může být práce užitečná pro instruktory lezení, ale i pro vedoucí jiných zájmových kroužků, především je však přínosem pro autora práce, který aktivně vede nejen lezecké kroužky a již šest let se pohybuje v tomto prostředí a touto problematikou se zabývá.

9 SUMMARY

The bachelor thesis deals with the comparison of competitive and non-competitive ways of leading, we monitor and describe their impact and influence on the behavior of participating children. The aim of the thesis is to discover concrete collective phenomena in the behavior of children in both chosen ways of leadership and to find out what is subjectively better evaluated. The thesis consists of two parts, the first is an overview of the findings and the theoretical anchorage in the topics that the thesis deals with. The second practical part is the preparation and process of the research, the methods and the processing and the resulting interpretation of the data.

The theoretical part consists of a brief description of physical activity, leisure and leisure activities. Another chapter is developmental psychology, which is the most comprehensive and the most important within the theoretical part. We describe here the relevant behavior and development for the ages of the younger and older school age, which is the age of the children involved. In the other chapters, we mention competition and game and climbing and indoor climbing, as research itself takes place on a climbing leisure activities.

The practical part are the chapters of methodology and results. In the methodology we describe in detail the methods used, the reasons for their selection and the development of the research. The research file is also included - number and age of respondents, data collection and data processing and analysis. The Results chapter is the most significant and the most extensive chapter. Its extent is caused by the use of more research methods and their penetration and, at the same time, the many different features that we have focused on in the case study. The methods used are video analysis and child feedback. Using video analysis, we tracked specific collective phenomena in children's behavior and described them in relation to competitive and non-competitive leadership. Thanks to feedback, we were able to determine which of these methods of leadership are more popular and also compare these data in relation to data of participating children, such as age and gender. Finally, we focused on three specific individuals and, using a combination of both methods, we were able to describe their behavior and to deduce the causes.

We see the quality of work mainly in combination of research methods and extensive results that have been well traced and deduced. The benefit of the thesis is a contribution to the issue of competitive and non-competitive way of conducting, the possibility of linking to research, either by continuing in the same place and spreading data, or by applying to other sports and leisure activities. Last but not least, the work can be useful for climbing

instructors as well as for leaders of other interest groups and, above all, it is beneficial for the author of the work, who has been actively leading not only climbing leisure activities, and has been dealind with this issue for six years.

10 REFERENČNÍ SEZNAM:

- Baštan, D. (2013). *Pohybová aktivita a její význam v prevenci nadváhy a obezity u dětské populace (diplomové práce)*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Flash Wall (2010). Retrieved 16. 6. 2018 from World Wide Web: <http://www.flashwall.cz/kurzy>
- Gerrig, R. J. (2013). *Psychology and life* (20th ed.). United States of America: Stony Brook University.
- Havighurst, R. J. (1953). *Human Development and Education*. New York, USA: Longmans Green.
- Hendl, J. (2008). *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace* (2. vyd). Praha: Portál.
- Hodaň, B. (1997). *Úvod do teorie tělesné kultury* (2. opr. vyd). Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého.
- Jacobs, J. K., Kawanaka, T., & Stigler, J. W. (1999). Integrating qualitative and quantitative approaches to the analysis of video data on classroom teaching. *International Journal Of Educational Research*, 31(8), 717–724. [https://doi.org/10.1016/S0883-0355\(99\)00036-1](https://doi.org/10.1016/S0883-0355(99)00036-1)
- Janík, T., & Najvar, P. (2018). Videostudie ve výzkumu vyučování a učení. *Orbis Scholae*, 2(1), 7–28. <https://doi.org/10.14712/23363177.2018.219>
- Kassin, S. M. (2012). *Psychologie* (2. vyd). Brno: CPress.
- Koťátková, S. (2005). *Hry v mateřské škole v teorii a praxi*. Praha: Grada.
- Kuric, J. (1986). *Ontogenetická psychologie*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Langmeier, J., & Krejčířová, D. (2006). *Vývojová psychologie* (2. vyd). Praha: Grada.
- Lobstein, T., Nikogosian, H., & Branca, F. (2007). *The challenge of obesity in the WHO European region and the strategies for response: Summary*. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe.
- Matějček, Z. (1986). *Počátky našeho duševního života*. Praha: Panorama.
- Mészárosová, L. (2013). *Dětská hra a její místo ve výchově* (Diplomová práce). Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- M-GUIDE (2018). Retrieved 16. 6. 2018 from World Wide Web: <https://www.m-guide.cz/kontakt>
- Miková, M., & Janík, T. Pořizování videozáznamu jako metoda sběru dat. In Švaříček, R., Šed'ová, K., a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách: Pravidla hry*. Praha: Protál, 2007, s. 192–201.

- Miles, L. (2007). Physical activity and health [Online]. *Nutrition Bulletin*, 32(4), 314-363.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-3010.2007.00668.x>
- Musálek, P. (2010). *Specifika lezení na umělé stěně žáků s tělesným postižením* (bakalářské práce). Olomouc: Univerzita Palackého.
- Nakonečný, M. (2015). *Obecná psychologie*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton.
- Neuman, J., Vomáčko, L., & Boštíková, S. (1999). *Překážkové dráhy, lezecké stěny a výchova prožitkem*. Praha: Portál.
- Novotná, L., Miňhová, J., & Hříchová, M. (2004). *Vývojová psychologie* (3. vyd). Plzeň: Západočeská univerzita.
- Pávková, J., Hájek, B., Hofbauer, B., Pavlíková, A., & Hrdličková, V. (1999). *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál.
- Rieger, Z. (2007). *Lod' skupiny: inspirace pro současné i budoucí lodivody ve skupinové terapii* (2. vyd.). Praha: Portál.
- Říčan, P. (1995). *Agresivita a šikana mezi dětmi: jak dát dětem ve škole pocit bezpečí*. Praha: Portál.
- Říčan, P. (2014). *Cesta životem: vývojová psychologie: přepracované vydání* (3. vyd). Praha: Portál.
- Slepičková, I. (2005). *Sport a volný čas: vybrané kapitoly*. Praha: Karolinum.
- Švaříček, R., & Šedová, K. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál.
- Thorová, K. (2015). *Vývojová psychologie: proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Praha: Portál.
- Vomáčko, L., & Boštíková, S. (2003). *Lezení na umělých stěnách: bouldering a obtížnost, bezpečné lezení, trénink, jak s dětmi*. Praha: Grada.
- Vomáčko, L., & Boštíková, S. (2008). *Lezení na umělých stěnách* (2. vyd). Praha: Grada.
- Vondálová, E. (2016). *Zájem o organizované volnočasové aktivity u žáků 7. a 8. tříd základních škol v Opavě (Diplomová práce)*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Zounek, J., & Šedová, K. (2018). Jak zkoumat ICT v každodenní práci učitele aneb videostudie jako kvalitativní metoda. *Orbis Scholae*, 2(1), 137-148.
<https://doi.org/10.14712/23363177.2018.225>

11 TABULKY:

11.1 Tabulka 1: Subjektivní hodnocení zúčastněných

číslo	kroužek	Zkratka	Pohlaví	věk	Pofadí	Soutěž %	Nesoutěž %	Účast	Preference	běhačka	%	přiběh	%	posilování	%	baba	%	lasery	%	průměr %
1	Čt. 1. Soutěž	Ja	dívka	9	1	70%	100%	S.+ N. kroužek	S	2	70%	1	40%	2,1	60%	2	80%	1	90%	68%
2	Čt. 1. Soutěž	Sa	dívka	14	2	80%	100%	S.+ N. kroužek	N	1	70%	1	40%	3	100%	2,1	60%	1	50%	66%
3	Čt. 1. Soutěž	Ra	chlapec	10	3	70%		S. kroužek		3	60%	1	50%	2	70%	1	100%	2,2	100%	76%
4	Čt. 1. Soutěž	Mn	chlapec	6	3	120%	60%	S.+ N. kroužek			110%	1	100%	1,1	100%	3	100%	3	100%	102%
5	Čt. 1. Soutěž	Na	dívka	11	4	60%	100%	S.+ N. kroužek	N		50%	1	40%	2	0%	3	100%	3	100%	58%
6	Čt. 1. Soutěž	Ms	chlapec	7	PP	110%	110%	S.+ N. kroužek			110%		100%	3	100%		100%		100%	102%
7	Čt. 1. Soutěž	Aa	dívka	7	P	?		S. kroužek			?		?		?				80%	?
8	Čt. 1. Hra	Ja	dívka	9		70%	100%	S.+ N. kroužek	S		50%		20%		0%		70%		100%	48%
9	Čt. 1. Hra	Sa	dívka	14		80%	100%	S.+ N. kroužek	N		30%		40%		100%		50%		70%	58%
10	Čt. 1. Hra	Mn	chlapec	6		100%	60%	S.+ N. kroužek			50%		50%		70%		60%		90%	64%
11	Čt. 1. Hra	Na	dívka	11		60%	100%	S.+ N. kroužek	N		50%		100%		30%		100%		100%	76%
12	Čt. 1. Hra	Ms	chlapec	7		110%	110%	S.+ N. kroužek			100%		100%		100%		100%		100%	100%
13	Čt. 1. Hra	Dd	chlapec	15			100%	N. kroužek			-10%		-20%		40%		50%		90%	34%
14	Čt. 1. Hra	Vi	chlapec	14			100%	N. kroužek			0%		0%		0%		50%		0%	10%
15	Čt. 1. Hra	Ta	chlapec	7		?		N. kroužek			100%		100%		-10%		50%		100%	68%
16	Čt. 1. Hra	AA	dívka	9			100%	N. kroužek			60%		80%		70%		100%		110%	84%
17	Čt. 1. Hra	La	dívka	8			100%	N. kroužek			100%		100%		100%		100%		100%	100%
18	Čt. 1. Hra	Ša	dívka	8			100%	N. kroužek			-10%		100%		100%		110%		110%	82%
19	Čt. 1. Hra	To	chlapec	6			100%	N. kroužek			100%		90%		80%		100%		100%	94%
20	Čt. 1. Hra	Vy	dívka	12			100%	N. kroužek			100%		100%		50%		100%		100%	90%
21	Čt. 2. Soutěž	JA	chlapec	8	1	120%	50%	S.+ N. kroužek	S	1	40%	1	120%	1,1	120%		120%	3	120%	104%
22	Čt. 2. Soutěž	SA	dívka	9	2	120%	100%	S.+ N. kroužek	S?	2	80%	1	110%	3	110%	3	100%	2	120%	104%
23	Čt. 2. Soutěž	NeA	dívka	9	3	80%	100%	S.+ N. kroužek	N		70%	1	100%	2,2	50%	3,2	100%		100%	84%
24	Čt. 2. Soutěž	LA	dívka	7	4	100%		S. kroužek	S		40%	1	60%	3	20%	1	90%	1	90%	60%
25	Čt. 2. Soutěž	Kaa	dívka	11	5	90%		S. kroužek		3	20%	1	50%		30%	1	100%	1	70%	54%
26	Čt. 2. Soutěž	PI	chlapec	7	6	120%	120%	S.+ N. kroužek	S?		?	1	?		?		?	2	?	?
27	Čt. 2. Soutěž	Va	dívka	6	PP	100%	100%	S.+ N. kroužek	S?		60%		50%		60%		80%	3	90%	68%
28	Čt. 2. Soutěž	NA	dívka	14	P	70%		S. kroužek			?		?		?	2	?		?	?
29	Čt. 2. Hra	JA	chlapec	8		120%	50%	S.+ N. kroužek	S		0%		120%		50%		120%		120%	82%
30	Čt. 2. Hra	SA	dívka	9		120%	100%	S.+ N. kroužek	N?		120%		120%		120%		120%		120%	120%
31	Čt. 2. Hra	NeA	dívka	9		80%	100%	S.+ N. kroužek	N		90%		100%		90%		100%		100%	96%
32	Čt. 2. Hra	PI	chlapec	7		120%	120%	S.+ N. kroužek	N?		120%		120%		120%		120%		120%	120%
33	Čt. 2. Hra	Va	dívka	6		100%	100%	S.+ N. kroužek	N?		120%		? 50%		120%		120%		120%	106%
34	Čt. 2. Hra	Ea	dívka	10			100%	N. kroužek	S		100%		100%		100%		100%		100%	100%
35	Út. 1. Soutěž	Or	chlapec	14	1	90%	50%	S.+ N. kroužek		2	40%		0%	2	50%	1,2	60%	1	50%	40%
36	Út. 1. Soutěž	Mš	chlapec	13	2	50%	50%	S.+ N. kroužek		1	40%		0%	3	40%	1,3	60%	1	50%	38%
37	Út. 1. Soutěž	MN	chlapec	9	3	100%	100%	S.+ N. kroužek	S		100%	1	100%	1,1	100%		110%		100%	102%
38	Út. 1. Soutěž	Ba	dívka	10	4	50%	80%	S.+ N. kroužek	S?		30%		50%	3	50%	1	70%	3	80%	56%
39	Út. 1. Soutěž	Pr	chlapec	9	5	100%	100%	S.+ N. kroužek	N	3	100%		50%	2	50%	2	70%	2	20%	58%
40	Út. 1. Soutěž	Kn	chlapec	10	6	100%	100%	S.+ N. kroužek	N		70%	1	90%		50%	2	80%		70%	72%
41	Út. 1. Soutěž	Man	chlapec	10	7	50%		S. kroužek	N		-10%		-10%		-10%		100%	2	120%	38%
42	Út. 1. Soutěž	Mš	chlapec	9	7	?	60%	S.+ N. kroužek			?		?		80%	3	?	3	120%	740%
43	Út. 1. Soutěž	Za	dívka	7	8	80%	100%	S.+ N. kroužek	N		100%		-10%		90%		100%		80%	72%
44	Út. 1. Soutěž	Oa	chlapec	8	8	90%	90%	S.+ N. kroužek	S?		30%	1	100%		-10%		100%		120%	68%
45	Út. 1. Soutěž	Bs	chlapec	7	8	80%	100%	S.+ N. kroužek	N		60%		0%		20%		70%		100%	50%
46	Út. 1. Soutěž	MS	chlapec	9	PP	?		S.+ N. kroužek	N		-10%		20%		-10%	3	-10%		110%	20%
47	Út. 1. Soutěž	EA	dívka	9	P	90%		S. kroužek			50%	1	50%		50%		80%		70%	60%
48	Út. 1. Hra	Or	chlapec	14		90%	50%	S.+ N. kroužek			50%		-10%		70%		40%		50%	40%
49	Út. 1. Hra	Mš	chlapec	13		50%	50%	S.+ N. kroužek			10%		-10%		50%		40%		50%	28%
50	Út. 1. Hra	MN	chlapec	9		100%	100%	S.+ N. kroužek	S		60%		90%		60%		100%		110%	84%
51	Út. 1. Hra	Ba	dívka	10		50%	80%	S.+ N. kroužek	N?		30%		50%		0%		70%		100%	50%
52	Út. 1. Hra	Pr	chlapec	9		100%	100%	S.+ N. kroužek	N		30%		70%		60%		100%		90%	70%
53	Út. 1. Hra	Kn	chlapec	10		100%	100%	S.+ N. kroužek	N		0%		100%		50%		60%		100%	62%
54	Út. 1. Hra	Mš	chlapec	9		?	60%	S.+ N. kroužek			10%		40%		100%		100%		100%	70%
55	Út. 1. Hra	Za	dívka	7		80%	100%	S.+ N. kroužek	N		60%		10%		100%		60%		80%	62%
56	Út. 1. Hra	Oa	chlapec	8		90%	90%	S.+ N. kroužek	N?		-10%		70%		-10%		60%		100%	42%
57	Út. 1. Hra	Bs	chlapec	7		80%	100%	S.+ N. kroužek	N		60%		40%		50%		70%		100%	64%
58	Út. 1. Hra	MS	chlapec	9	?	?		S.+ N. kroužek	N		-10%		50%		40%		30%		100%	42%
59	Út. 1. Hra	Šn	chlapec	8			120%	N. kroužek	N		70%		100%		60%		80%		110%	84%
60	Út. 1. Hra	Ka	chlapec	12			100%	N. kroužek	N		50%		80%		60%		100%		120%	62%

Pokračování tabulky:

61	Út. 2. Soutěž	Ama	dívka	12	1	100%	100%	S.+ N. kroužek	N	3	100%	1	100%	3,3	100%	2	100%	1	100%	100%
62	Út. 2. Soutěž	Ela	dívka	10	2	110%	120%	S.+ N. kroužek	S	1	110%	1	100%	2,3	100%	1	100%	2	100%	102%
63	Út. 2. Soutěž	KA	dívka	12	3	60%	120%	S.+ N. kroužek	N	2	40%	1	70%	70%	60%	2	60%	60%	60%	60%
64	Út. 2. Soutěž	Sn	chlapec	8	3	120%	110%	S.+ N. kroužek	N		100%		100%	2	100%	3,3	100%	1	100%	100%
65	Út. 2. Soutěž	Mj	chlapec	12	4	50%	100%	S.+ N. kroužek	N		100%		100%	1,3	100%	1	90%	3	100%	98%
66	Út. 2. Soutěž	Nea	dívka	10	5	100%	100%	S.+ N. kroužek	N		60%		70%	100%	60%	2	80%		60%	66%
67	Út. 2. Soutěž	VA	chlapec	7	6	100%	50%	S.+ N. kroužek	N		100%		60%	2	-10%		120%	3	?	68%
68	Út. 2. Soutěž	La	dívka	6	7	100%	100%	S.+ N. kroužek	N		100%		100%	70%	100%		100%		100%	94%
69	Út. 2. Soutěž	Ha	chlapec	8	8	40%	10%	S.+ N. kroužek	N		30%		60%	1	-10%		100%		100%	56%
70	Út. 2. Soutěž	Lš	chlapec	13	9	50%	50%	S.+ N. kroužek			-10%		-10%	40%	80%		20%		24%	
71	Út. 2. Soutěž	Fp	chlapec	8	10	40%	90%	S.+ N. kroužek	N		40%		0%	40%		100%		100%	56%	
72	Út. 2. Soutěž	Ada	dívka	9	PP	100%	100%	S.+ N. kroužek	N		100%		60%	90%	100%		100%		90%	
73	Út. 2. Soutěž	Ma	dívka	6	PP	100%	100%	S.+ N. kroužek	N		100%	1	100%	100%	100%		100%		100%	
74	Út. 2. Soutěž	Ana	dívka	12	P	100%	120%	S.+ N. kroužek	N		100%		60%	90%	90%		50%		78%	
75	Út. 2. Hra	Ama	dívka	12		100%	100%	S.+ N. kroužek	N		100%		100%	100%	100%		100%		100%	
76	Út. 2. Hra	Ela	dívka	10		110%	120%	S.+ N. kroužek	S		100%		70%	100%	100%		110%		96%	
77	Út. 2. Hra	KA	dívka	12		60%	120%	S.+ N. kroužek	N		80%		100%	80%	100%		110%		94%	
78	Út. 2. Hra	Sn	chlapec	8		120%	110%	S.+ N. kroužek	N		120%		110%	40%	120%		120%		102%	
79	Út. 2. Hra	Mj	chlapec	12		50%	100%	S.+ N. kroužek	N		100%		60%	50%	100%		100%		82%	
80	Út. 2. Hra	Nea	dívka	10		100%	100%	S.+ N. kroužek	N		80%		50%	80%	70%		60%		68%	
81	Út. 2. Hra	VA	chlapec	7		100%	50%	S.+ N. kroužek	N		100%		-20%	-20%	110%		100%		54%	
82	Út. 2. Hra	La	dívka	6		100%	100%	S.+ N. kroužek	N		100%		100%	?	?		?		? 100%	
83	Út. 2. Hra	Ha	chlapec	8		40%	10%	S.+ N. kroužek	N		50%		30%	-10%	100%		100%		54%	
84	Út. 2. Hra	Lš	chlapec	13		50%	50%	S.+ N. kroužek			-10%		10%	50%	60%		50%		32%	
85	Út. 2. Hra	Fp	chlapec	8		40%	90%	S.+ N. kroužek	N		100%		60%	90%	100%		100%		90%	
86	Út. 2. Hra	Ada	dívka	9		100%	100%	S.+ N. kroužek	N		100%		90%	100%	100%		100%		98%	
87	Út. 2. Hra	Ma	dívka	6		100%	100%	S.+ N. kroužek	N		100%		100%	100%	100%		100%		100%	
88	Út. 2. Hra	Ana	dívka	12		100%	120%	S.+ N. kroužek	N		100%		100%	100%	110%		100%		102%	
89	Út. 2. Hra	JA	chlapec	10			50%	N. kroužek	N		60%		100%	-10%	10%		110%		54%	
90	Út. 2. Hra	Maš	chlapec	10			-10%	N. kroužek			?		-20%	-10%	-10%		10%		-8%	

Vysvětlivky:

- Všechny děti jsou označeny vlastní zkratkou, aby byla zachována anonymita dětí. Ke každému dítěti náleží sloupec, který nám říká, v jakém z kroužků bylo dítě přítomné.
- Ve sloupci „věk“ je uveden věk dítěte v letech.
- Sloupec „pohlaví“ nám říká, zda se jedná o chlapce či dívku.
- Děti jsou seřazeny podle pořadí v soutěžních kroužcích, které je v následujícím sloupci uvedené, kdy „PP“ značí „předposlední“ a „P“ značí „poslední“.
- Ve sloupcích „Soutěž%“ a „Nesoutěž%“ je u dětí, které byly na kroužku přítomné, vyjádřené jejich osobní hodnocení kroužku, kdy procenta značí, jak moc se jim kroužek celkově líbil. Procentuální škála jde od -20 % do 120 %. Čím více procent, tím lépe kroužek hodnotí a čím méně, tím hůře. Stejným způsobem je přepsáno procentuální hodnocení jednotlivých her.
- U jednotlivých her v soutěžních kroužcích je navíc uvedené 1., 2., nebo 3. místo.
- Sloupec „příběh“ uvádí, kdo získal 1 bod za aktivitu a vymyšlení příběhu.
- Otazník „?“ značí žádnou, případně nejasnou odpověď.
- V posledním sloupci „průměr“ je vypočítán průměr hodnocení jednotlivých her, pro lepší srovnání, zda průměrná hodnota spokojenosti s hrami odpovídá spokojenosti kroužku celkově.

- Ve sloupci „účast“ je uvedeno, zda se děti účastnily obou kroužků (Soutěžního i Nesoutěžního = S.+N.), nebo pouze soutěžního (=S.), případně pouze nesoutěžního (=N.).
- Stejně tak zkratky „S“ a „N“ značí „soutěž“ a „nesoutěž“ ve sloupci „preference“, kdy se děti vyjádřily, jaký typ her upřednostňují.

Barevné označení ve sloupcích „soutěž%“ a „nesoutěž%“ ukazuje, jaký z typů kroužku děti hodnotily lépe:

- Žlutá = dítě hodnotilo výrazně lépe (o více než 20 %) nesoutěžní kroužek
- Tmavě žlutá = dítě hodnotilo lépe (20 % a méně) nesoutěžní kroužek
- Zelená = dítě hodnotilo soutěžní i nesoutěžní kroužek shodně
- Tmavě červená = dítě hodnotilo lépe (20% a méně) soutěžní kroužek
- Červená = dítě hodnotilo výrazně lépe (o více než 20 %) soutěžní kroužek
- Šedá = odpověď nebyla započtena, pro nejasnost

11.2 Tabulka 2: Výzkumný soubor

číslo	Označení	věk	pohlaví	Účast	kraj	kroužek	číslo	Označení	věk	pohlaví	Účast	kraj	kroužek
1	Va	6	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.	29	KA	12	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
2	Mn	6	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.	30	Mj	12	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
3	La	6	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	31	Ana	12	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
4	Ma	6	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	32	Mš	13	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
5	Ms	7	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.	33	Lš	13	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
6	Pl	7	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.	34	Sa	14	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
7	Za	7	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	35	Or	14	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
8	Bs	7	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	36	Aa	7	dívka	S. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
9	VA	7	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	37	LA	7	dívka	S. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.
10	JA	8	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.	38	EA	9	dívka	S. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
11	Oa	8	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	39	Man	10	chlapec	S. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
12	Sn	8	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	40	Ra	10	chlapec	S. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
13	Ha	8	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	41	Kaa	11	dívka	S. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.
14	Fp	8	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	42	NA	14	dívka	S. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.
15	Ja	9	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.	43	To	6	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
16	SA	9	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.	44	Ta	7	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
17	NeA	9	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.	45	La	8	dívka	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
18	MN	9	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	46	Ša	8	dívka	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
19	Pr	9	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	47	Šn	8	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
20	MŠ	9	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	48	AA	9	dívka	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
21	MS	9	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	49	Ea	10	dívka	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 2.
22	Ada	9	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	50	JA	10	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
23	Ba	10	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	51	Maš	10	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.
24	Kn	10	chlapec	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.	52	Vy	12	dívka	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
25	Ela	10	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	53	Ka	12	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Út. 1.
26	Nea	10	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.	54	Vl	14	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
27	Na	11	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.	55	Dd	15	chlapec	N. kroužek	Olomoucký	Čt. 1.
28	Ama	12	dívka	S.+ N. kroužek	Olomoucký	Út. 2.							

Vysvětlivky:

- Tabulka je seřazená podle účasti v kroužcích.
- Ve sloupci „účast“ je uvedeno, zda se děti účastnily obou kroužků (Soutěžního i Nesoutěžního = S.+N.), nebo pouze soutěžního (=S.), případně pouze nesoutěžního (=N.).
- Každá z těchto tří částí je seřazená podle věku od nejmladšího po nejstaršího.
- U každého dítěte je uvedené jeho pořadové číslo a označení vlastní zkratkou, aby byla zachována anonymita dítěte.
- Dále je uveden věk, pohlaví (dívka/chlapec), účast na kroužcích, kraj, ze kterého účastník pochází, den a pořadí kroužku, který dítě navštěvuje.

12 PŘÍLOHY:

12.1 Příloha 1: Přihláška do lezeckého kroužku pro děti 2017/2018

Přihláška do lezeckého kroužku pro děti 2017/2018

Jméno a příjmení dítěte:

Datum narození a rodné číslo dítěte:

Jméno a příjmení rodiče nebo odpovědného zástupce:

E-mail a telefon odpovědného zástupce:

Adresa trvalého bydliště:

PSČ Město:

Zdravotní pojišťovna dítěte:

Zdravotní způsobilost

- Výše uvedený účastník je schopen se v plné míře zúčastnit činnosti lezeckého kroužku.
 Výše uvedený účastník není plně zdravotně způsobilý k činnosti na lezeckém kroužku.

Přenesení odpovědnosti

- Dítě (do 15 let) musí čekat na doprovod svého zákonného zástupce. Dítě (do 15 let) může domů odcházet samostatně.

Kroužek číslo

☐ 1.	☐ 5.
☐ 2.	☐ 6.
☐ 3.	☐ 7.
☐ 4.	☐ 8.

Souhlasím s níže uvedenými podmínkami:

ano ne

Souhlasím s tím, aby náš syn/naše dcera navštěvoval/a lezecký kroužek na lezecké stěně FLASH WALL ve školním roce 2017/2018, s použitím výše uvedených dat souvisejících s činností a prací FLASH WALL, s pořizováním foto a video záznamů a dokumentace a s uveřejněním pozitivních informací o svém dítěti (např. uvedení jména na diplomu za soutěže, v tisku; zveřejnění fotografií z lezeckého kroužku) v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů.

Prohlašuji, že jsme obeznámeni s charakteristikou kroužku a nejsme si vědomi žádných omezení, které by našemu dítěti znemožňovaly účast v běžné činnosti lezeckého kroužku a rovněž bereme na vědomí výši a účel poplatku. Byli jsme seznámeni s provozním řádem a bezpečnostními pravidly lezecké stěny FLASH WALL.

Ukončí-li náš syn/naše dcera kroužek lezení v průběhu prvního nebo druhého pololetí, úplata za kroužek lezení se nevrací § 8 (3).

V.....dne.....

Podpis: